TIBETAN PERCEPTIONS OF A FOREIGN CULT: THE SANDALWOOD STATUE OF BUDDHA SHAKYAMUNI, KNOWN AS THE TSAN DAN JO BO

ROBERTO VITALI
Dharamshala

The cult of the Tsan dan Jo bo has not received much attention from the people of Tibet, even though its popularity is ancient and widespread in Central Asia and China, for it was diffused in many of the latter lands already during a time that corresponds to the proto–history of the Tibetan plateau. Despite a conspicuous number of shifts in location, the sandalwood statue of Buddha Shakyamuni never found a home in Tibet, unlike other wondrous statues that were brought to the plateau during its imperial period and thereafter.

Knowledge of the Tsan dan Jo bo in Tibet has remained rather marginal. The Tibetan literature talks about it cursorily; most authors who dealt with the image and its worship belonged to the late periods, bar one earlier case which, however, is only apparently an exception to this state of affairs (see below). Indeed the sources associate the statue's worship with India and China, and there are few traces of its cult on Tibetan soil, where awareness of this statue was mainly confined to literary accounts.

The study of this image is intriguing, then, because it gives a researcher the opportunity to see how Tibetan culture handles a topic extraneous to its direct domain.

In the few literary cases in which it appears, the image has been relegated to brief references in encyclopaedic works, such as sde srid Sangs rgyas rgya mtsho's *Bai du rya g.ya' sel* or Kong sprul's *Shes bya kun khyab mdzod*. The only major monographic work on the Tsan dan Jo bo is that of lCang skya Rol pa'i rdo rje, which is published here.

Most of what these few Tibetan texts talk about concerns the statue's legendary origin. They somewhat accept as beyond dispute that the sculpture is a likeness of the Buddha executed during his lifetime and describe the legendary circumstances of its making in heaven while the master was there to impart teachings to his mother.

This is hardly tenable in the light of the archaeological evidence documenting the creation of the Buddha image at Mathura and in Gandhara after centuries of symbolical representations of Shakyamuni. Therefore, one cannot but consider the hypothesis that the tradition of depicting of the Buddha had developed anthropomorphically already during his lifetime as pure fancy.

Also in consideration of the fact that the Tsan dan Jo bo has nothing to do with the creation of the Buddha image, the physionomic traits of the Tsan dan Jo bo seem to me to betray a post–Gandharan origin (see fig.1), perhaps not much predating the period in which the sandalwood statue is said to have been transferred to Central Asia from the Indian North–West.

The tradition holds that the statue, after remaining over 1,000 years in India, was taken to the Silk Route oasis of Kucha by the Kashmiri master Kumārayāna, the father of the great Kumārajīva (344–409), hence sometime before 344, when the latter was born at this locality chosen by his father as the family residence.

The Tsan dan Jo bo was then transferred to metropolitan China after Kumārajīva was taken prisoner in Kucha in 384, in a war that another legend says was waged by the Chinese in order to acquire Kumārajīva's teachings and to take possession of the statue (see Terentiev, *The Sandalwood Buddha of the King Udayana* p.20).

mGon po skyabs favours another account of the Tsan dan Jo bo's transfer to Central Asia, similar to the other legends in spirit but not in letter. He summarises his version of those events in *rGya nag chos 'byung* urging the reader to consult his monograph dedicated to the sandalwood statue (*Tsandan Jo bo'i lo rgyus*), which remains untraced. He says that the ruler Hphu ki yan waged a war against India in pursuit of three objectives: to win rig 'dzin Ku ma ra shri (i.e. Kumārajīva's father) and the Tsan dan Jo bo for his kingdom and to conquer Indian territories. Hence it is not question here of taking Kumārajīva captive in Kucha and of seizing the statue in the process.

mGon po skyabs's *rGya nag chos 'byung* (p.73 lines 4–11) reads:

> "Rig 'dzin Ku ma ra shri zhes pa rig pa'i gnas lnga mthar son cing mngon shes dang rdzu 'phrul thogs med mnga' ba de'i grags pa Hor rigs kyi rGya rgyal Hphu ki yan gyis thos pas mi ring ba zhig na blon po ltas mkhan gyis bkra shis pa'i skar ma shar ba'i rgyu mtshan zhu bar mtha' khob pa chen po zhig phan grogs su 'byung bar lung bstan pas/ zhor la rGya gar gyi yul khams 'ga' zhig 'thob tu 'dod pas dmag dpon Lu'i kwang dpung chen po dang bcas btang bas pandi ta dang Tsandan Jo bo gdan drangs pa sogs (line 11) phal cher bdag gis Tsandan Jo bo'i lo rgyus su bshad zin//";
> "Rig 'dzin Ku ma ra shri brought his knowledge of the five sciences to the ultimate stage (*mthar son* sic for *mthar song*). Hphu ki yan, ruler of China of Hor extraction, heard the fame of his clairvoyance and miracles, and not long thereafter, owing to [the advice of] a discerning minister, while wondering about a cause that could make his lucky star shine, ordered to avail of the help of that one great barbarian. Since he wished to conquer some regions of the land of rGya gar, he sent the great general Lu'i kwang off with a huge army. The latter indeed drew the *pandi ta* and

> the Tsandan (spelled so) Jo bo [to China], [events] that are mentioned in the *Tsandan Jo bo'i lo rgyus* penned by me".

Kong sprul records another version of the legend, one which makes a marvelous claim for the Tsan dan Jo bo as belonging to the category of flying statues, for it says that it crossed the sky in order to reach China.[1] There are several stories in Tibetan literature of flying objects which went from India to the plateau. To mention here a couple of instances I have cited in my past work, Rin chen bzang po's flying mask depicting Gur mGon crossed the sky, from Kha che to mNga' ris skor gsum, following Lo chen on his way back to his lands (see my "Sa skya and the mNga' ri skor gsum legacy: the case of Rin chen bzang po's flying mask"). A Thugs rje chen po, the image destined to become the principal statue at Zhwa lu, flew behind the monastery's founder lCe btsun Shes rab 'byung gnas while he was returning to gTsang from rGya gar (*Early Temples of Central Tibet*, see the work entitled "Zhwa lu and the Newar Style of the Yuan Court").

It should be noted that the Tibetan tradition obviously tends to focus on the objects that flew to the plateau. It is interesting then that, among the many that concern magical flights in the traditions of India and China, at least one case of a religious object that flew from the Noble Land to Central Asia and China is mentioned in the Tibetan literature.

The belief that the statue was carved during the lifetime of the Buddha found again its way into the most important work on the sandalwood statue preserved in the Tibetan canon. This work, mentioned above, is much older than, for instance, those of the *sde srid* and Kong sprul consequently—an indication that a remarkable gap occurred on the plateau within the literary interest shown for the statue. This short work on the history of the Jo bo, bearing the title *Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul* (*bsTan 'gyur*, *rGyud* lxxxv) is included in the 1681 Peking edition of the Canon (see Suzuki's catalogue).

Its colophon says that it was translated from the Chinese to Yu gur by one Am chang in fire pig 1227 (the year of the definitive capitulation of Byang Mi nyag to Jing gir rgyal po (Gengis Khan)), and from the latter language into Tibetan by one Da na si (seemingly not a Tibetan, perhaps an Indian?) in water pig 1263.

---

1 Kong sprul Yon tan rgya mtsho, *Shes bya kun khyab mdzod* (stod cha) (p.572 lines 15–18): "rGya nag dge phyir bzhud ces bcom ldan 'das kyis bskul bas mkha las gshegs te lta da'ang rGya nag du bzhugs pa Tsan dan Jo bo zhes 'dra bshus kyis Si thang yang mang du 'byung ba 'bur sku'i thog ma ni 'di dag go//"; "Owing to the exhortation of the Buddha that [the statue] should go to China to promote virtue, it crossed the sky and even now is kept in China. The depiction of the Tsan dan Jo bo having been copied, there are many Si thang of the first tridimensional image [of Buddha Shakyamuni]".

The text is an enumeration of the whereabouts of the statue, as it was transfered from place to place over many centuries, giving the length of stay in each place. It was kept at a good number of localities in Central Asia and China, and received remarkable royal reverence. The history of the Tsan dan Jo bo documents that, in the regions of Central Asia and China through which it was moved throughout the centuries after its transfer from India, the role of the statue was to sanctify royal power by its very presence.

Cung, the Chinese original translated from the Yu gur language into Tibetan under the title *Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul*, tells the history of the Tsan dan Jo bo in rather different terms from the legend mentioned above. It says that the statue was transferred from India to Khotan (Li yul), and from there to the Ordos region (Byang ngos) before ending in China. It adds that it was taken to eleven different countries in this land.

Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul (f.154a line 1–f.155a line 4) reads:

> "Om Swasti Siddham. bCom ldans 'das sku bltam sa nas Sangs rgyas kyi bar dang/ Tsan dan sku'i 'byung tshul rGya'i lugs kyi mDo rabs bsdus pa la/ rgyal rabs Tshe'u zhes bya ba'i ring la rgyal bu bzhi pa Ce'ung bang zhes bya ba rgyal sar bton nas lo nyi zhu rtsa bzhi lon pa'i dus su/ shing stag lo kyi nyi nang/ zla ba bzhi pa'i tshes brgyad nyi nang/ rab bltams nas zhag bdun lon pa'i dus yum sKyum chen mo 'das nas lha'i yul du skyas/ rgyal po Ce'u dbang gyal sar bton nas lo bzhi bcu zhe gnyis lon pa'i dus su/ rgyal bu Donn grub lo bcu dgu lon nas khyim dor nas grong khyer gyi phyi rol tu gshegs nas gangs kyi ri la dka' ba mdzad nas/ Ce'u dbang gi rgyal rabs lnga pa Mu dbang zhes bya ba rgyal sar bton nas lo gsum lon pa'i chu lug lo la rgyal bu Don grub lo sum cu lon pa'i dus su Sangs rgyas nas lo brgyad lon pa'i tshe yum gyi drin dgongs nas gSum bcu rtsa sum lha'i yul du gshegs te yum la chos bshad nas lha'i yul du dbyar zla ba gsum bzhugs pa la/ rgyal po U tra ya nas bcom ldan 'das dran nas Mou dgal gyi bu la zhus pas/ Mou dgal gyi bus rdzu 'phrul gyi zo bo sum cu gnyis dang/ tsan dan dmar po smug po dang bcas pa blangs nas lha'i yul du khyer te/ bcom ldan 'das sku bltan tshig mi zhes pa mtshan sum cu rtsa gnyis yongs su rdzogs par bzod nas mi'i yul gdan drangs te/ rGya'i yul gyi Ce'u mu dbang zhes bya ba rgyal sar bton nas lo bcu gcig lon pa'i dus su lcags yos lo la bcom ldan 'das lha'i yul du dbyar zla ba gsum mi'i yul du byon pa'i dus su tsan dan gyi sku mchog 'di (f.154b) bcom ldan 'das la dbu bkug nas sku khams 'dri ba'i tshul du bzhengs te/ de nas bcom ldan 'das phyag brkyang te sku mchog de nyid lha mi'i don rgya chen po mdzad par gyur ro zhes bka' stsal te/ de nas zung nas tsan

dan gyi sku mchog 'dis rGya gar du lo stong gnyis brgya brgyad cu gya lnga bzhugs/ de nas Byang gNam lo brgya dun cu don gsum la bzhugs/ de nas Ha nam gyi yul du lo sum brgya drug cu re bdun bzhugs/ de nas yang Byang gNam du phyir gshegs nas lo nyi shu rtsa gcig bzhugs/ de nas Thin ho zhes bya ba'i lo dgu pa dus su lcags phag lo la Byang phyogs su byon nas/ Cung do'i Su'i Sang shi zhes bya ba'i sder lo bcu gnyis bzhugs Su'i Sang shi'i sde ding sang Shing ngag si 'di yin no/ de nas Sang kying zhes bya ba'i mkhar du de'i Cung kying si zhes bya ba'i sde ru lo nyi zhu bzhugs/ de nas Cung ci'i rgyal rabs kyi Dai thing zhes bya ba'i rgyal po rgyal sar lo gsum lon pa'i dus su/ chu lug lo la yang Cung Hor gdan drangs nas rgyal po'i pho brang du lnga bcu rtsa lnga bzhugs/ de nas Da'i cha 'u zhes bya ba'i rgyal po'i dus su Hor byung nas me glang lo zla ba gsum pa'i tshes dgu pa rgyal po'i pho brang shigs pas/ Cang shus ja 'khun kyi tshi gis yang blangs na sngon gyi gnas Shing ngan si'i sde la bzhugs nas/ ding sang bar du mtshad pa (f.155a) byas so/ me glang lo nas chu phag yan cad la lo bzhi bcu zhe bdun lon/ tsan dan gyi sku mchog 'di bzhengs nas chu phag yan cad la lo nyi stong lnga bcu rtsa lnga lon pa yin no/ 'di'i lugs kyi bcom ldan 'das mya ngan lan 'das nas chu phag yan cad la lo nyi stong dang bcu gsum lon pa yin no Cung zhes bya ba'i lo rgyus kyi nang du rdzogs par yong par snang/ mdor bsdud pa 'di chu mo phag zla ba gnyis pa'i tshes bcu gsum la rGya'i skad las Yo gur skad sgyur mkhan A mchas zhes bya ba dang/ Yo gur skad las Bod du sgyur mkhan Dan si zhes bya ba gnyis kyis legs par sgyur ba'o// ".

"As for a brief treatment of the Chinese version concerning how the Tsan dan Jo bo statue came to exist [during the period] between the birth of the Buddha and his enlightment, during the time of the Tshe'u dynasty, in the twenty–fourth regnal year after the fourth prince Ce'u dbang took over the throne, [Shakyamuni] was born on the eighth day of the fourth month of the year of the wood tiger. His mother, sGyum chen po, died seven days after [delivering] and passed to the land of the gods. Forty–two years after King Ce'u dbang's took over the throne, Prince Don grub, having reached nineteen years of age, abandoned his household and went to practise penance in the snow mountains. In water sheep, three years after Mu dbang, the fifth generation in the Ce'u dynasty, took over the throne, rgyal bu Don grub attained enlightment at thirty years of age. Eight years later, thinking of his mother's kindness, he went to the paradise of the Thirty–three Gods and preached the religion to his mother. He stayed in the paradise for three months. King U tra ya na [of Wa ra na se] asked Mou gal bu about making an image of the Buddha.

Mou gal bu gathered thirty–two miraculous artists along with dark red sandalwood,[2] and brought them to the paradise. They made a statue of the Buddha complete with his thirty–two distinctive marks, which was brought to the world of the humans. Eleven years after Mun dbang, [ruler of] the Ce'u of China, took over the throne, in the year of the iron hare, having completed his three month summer retreat, [the Buddha] returned to the world of the humans. This extraordinary Tsan dan statue

2 The dark red variety of sandalwood used for the statue of Buddha Shakyamuni is named *tsan dan gor shi sa* by the Tibetan tradition (spelled *go shirsha* in Dung dkar Blo bzang 'phrin las, *Tshig mdzod chen mo* p.1652b lines 16–17).
On the issue of the various kinds of sandalwood, the most precious or perhaps the one with the most legendary properties is the *tsan dan sbrul gyi snying po*, apparently called so because snakes seem to be attracted by its scent. It seemingly is found in South India and a piece of it, together with the statue of sPyan ras gzigs bCu gcig zhal with eight arms in the same species of tree, the *yi dam* of Srong btsan sgam po, was collected by the miraculous dge slong Shri la a ka ra ma ti and placed as consecrational object inside the clay statue of bCu gcig zhal of Licchavi manufacture, made for installation in Ra sa 'Phrul snang during the time of Srong btsan sgam po (*Nyi ma'i rgyal rabs* p.359,5–p.360,3): "The miraculous monk Shri la A ka ra ma ti, who had been sent to rGya gar, came back carrying with him a sPyan ras gzigs bCu gcig zhal with eight arms, one *khru* in size, made of *tsan dan sbrul gyi snying po* which spontaneously came from a great sandalwood tree in South India; one piece of *tsan dan sbrul gyi snying po*; one piece of *tsan dan gor shi sha* from the Po ta la; one bundle of grass from rGya mtsho Glo; a *mchod rten* with a *bum pa* coming from grong khyer Ke ru; (p.360) a relic from the Sangs rgyas gsum; [a piece of] the Bodhi tree and sand from the *gnas chen brgyad* as much as one *bre*; the sand from the bank of the Ne ra dza ra (spelled so for Na ra dza ra), wetted by the water from bCom ldan 'das's bowl; and jewels, as much as one *bre*. These were used to fill the interior of the bCu gcig zhal statue that was made".
Among the several sources dealing with these miraculous findings, the earlier Bla ma dam pa bSod nams rgyal mtshan's *rGyal rabs gsal ba'i me long* (completed in 1368) tells a slightly dissimilar story (ibid. p.79 lines 5–16). It says that this self–originated *yi dam* statue of Srong btsan sgam po, made of *tsan dan sbrul gyi rnyng po*, was found in South India on the shore of the ocean deviding it from Singga la, but does not talk about the piece of the same material used as consecrational object inside the Ra sa 'Phrul snang image and the other findings.
The Ra sa 'Phrul snang's bCu gcig zhal statue survived until the Cultural Revolution when the temple was desecrated. My friend Tamdin Dorje Tuladhar, who was a young man in those days in lHa sa trying to do what he could to help his fellow Tibetans, has told me in one of our conversations that, when the statue was torn to pieces, the heroics of the rGyud smad monk Byams pa rgyal mtshan saved the main head, a secondary head and the piece of *tsan dan sbrul gyi sning po*. They were eventually taken to Dharamshala for safe keeping.

(f.154b) was made in the act of bending one's head to the Buddha and enquiring about his health (*bcom ldan 'das la dbu bkug nas sku khams 'dri ba'i tshul du bzhengs*). Then the *bcom ldan 'das*, after prostrating to the extraordinary statue in sheer delight, uttered the following prophecy: "1,000 years after my *nirvana*, [my statue] will go to the great realm of China and will render a great service to both the *lha*–s and the humans". The extraordinary statue stayed in India for 1,285 years starting from that point. It remained in the land of Li yul, known as Ku sen, for eighty–six years. Then it remained at Byang ngos in Mi nyag for forty years. Then it remained in Kyin cha ja zur for seventeen years. Then it remained in Byang gNam for 173 years. Then it remained in the region of Ha nam for 367 years. [The statue] then went back to Byang gNam and remained there for twenty–one years. After it had been at Thin ho for nine years, it went to the north in iron pig year**. It stayed with the community known as Sang shi in Cung do. The Zhang si community of the Su is nowadays the Shing ngan. [The statue] remained twenty years in the castle of the Cung kyin si, known as Sang. Then while it was for the third year at the capital of rgyal po Thing of the bCung ci dynasty, it was taken to Cung in water sheep 1163 and remained in its royal palace for fifty–five years. Then during the time of the king known as Da' cha'u, the Hor came and destroyed the royal palace on the ninth of the third month of fire ox 1217. Since it remained with the Shing ngan si community at a place where it had been previously received by the Cang shus ja 'kun gyi tsi even at present, veneration (f.155a) is paid [to the statue]. Forty–seven years elapsed from me glang (fire ox 1217) up to [the present] chu phag (water pig 1263); 2,055 years elapsed from the making of this excellent Tsan dan Jo bo statue up to this chu phag (water pig 1263) (i.e. made in 791 BCE). On the basis of this system, 2,013 years elapsed from the *parinirvana* up to this chu phag (749 BCE). [This account] in the historiographical text known as *Cung* ends [here]. In brief, on the thirteenth [day] of the second month of fire female pig (1227) [this work] was translated from Chinese by the Yo gur translator Am chang, and [then in 1263] from the Yo gur language into the Tibetan language by Da na si, two [translators] in all".

Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul is essentially a *bstan rtsis* (or "chronological table") of the sandalwood statue's presence in various localities within a widespread stretch of lands of Central Asia and China after it was moved there from India. It can be subdivided into two spans of time of remarkably uneven duration. The first one covers a very long period (seemingly some one millennium and a half). The second one concerns events happening

during the 100 years or so preceding the writing of the Chinese chronicle, namely *Cung*, from which *Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul* draws information.

The first chronology covering centuries and centuries is questionable, for it does not match the shorter and successive chronology which seems to be reliable. One and a half extra *rab byung* or sexagenary cycle seems to have been added to it. There is a further small discrepancy of five years, which does not help again to harmonise the two chronologies with one another. These five years should be discounted from the calculations possibly because calendrical peculiarities must have occurred in that long span of time.

I wonder whether the number of years during which the Tsan dan Jo bo remained in India is at the basis of the excess in the computation. This would bring the date of the transfer of the Tsan dan Jo bo from India to Central Asia—to Li yul according to *Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul*, to Kucha according to the legends mentioned by Terentiev—closer to the life time of Kumārajīva (344–409). However, a substantial difference in time remains between the two sets of accounts, for *Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul* would fix the transfer of the statue from India to the beginning of the 5th century even after the amendment that deduces one and a half sexagenary cycle, while the above mentioned legends place it during the 4th.

Dubious chronology

(covering the earlier period in the existence of the Tsan dan Jo bo)

- made in 791 BCE, the statue was kept in India for 1285 years;
- 91 – 1285 = 493 CE, year of its transfer to Li yul;
- 493 + 86 = 578, year of its transfer to Byang ngos;
- 578 + 49 = 614, year of its transfer to Kyin cha ja zur;
- 614 + 17 = 630, year of its transfer to Byang gNam;
- 630 + 173 = 802, year of its transfer to Ha nam;
- 802 + 367 = 1168, year in which it went back to Byang gNam;
- 1168 + 21 = 1188, year of its transfer to Thin;
- 1188 + 9 = 1196, year of its transfer to the north; it stayed with the Sang shi community in Cung do;
- 1191 + 19 = 1210, year of its transfer to the capital of rgyal po Thing of the bCung ci dynasty.

Sounder chronology

(covering events in the years 1131–1263)

- iron pig 1131, year of its transfer to the north, where it was kept by the Sang shi

community in Cung do; it stayed twenty years in the Sang castle of the Cung kyin si;

- 1131 + 19 = 1150, year of its transfer to the capital of rgyal po Thing of the bCung ci dynasty;
- water sheep 1163, year of its transfer to Cung, at the royal palace;
- 1163 + 55 = 1217, year of its tranfer to the Shing ngan si community, at a place where it had been previously kept by the Cang shus ja 'kun gyi tsi (i.e. Cung do?), after the Hor destroyed the royal palace of King Da' cha'u on the ninth of the third month of this year;
- 1217 + 49 = 1263 it has been kept at the same locality for the last forty–seven years and it was still there at the time of writing.

In approaching the material on the Tsan dan Jo bo I have proceeded chronologically, beginning with the earliest document. I first translated *Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul* before considering the modern article by Hwang sMin zhin bSod nams rgya mtsho ("Tsan dan Jo bo'i lo rgyus", *sBrang char* 1986,2 (originally in Chinese), see Appendix Three) which makes use of both this text and the short monograph on the Tsan dan Jo bo by lCang skya Rol pa'i rdo rje (1717–1786) (*Tsan dan Jo bo'i lo rgyus skor tshad phan yon mdor bsdus rin po che'i 'phreng ba*, see Appendix Two). Hwang sMin zhin bSod nams rgya mtsho's article, based on an analysis of the 1263 document, is an excellent compendium of the two texts: it deals with *Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul*, which ends its treatment in 1263, and with the historical excursus penned by lCang skya for the centuries thereafter. It calculates the length of the Tsan dan statue's stay at the localities mentioned in both works and attempts geographical identifications. The works of Hwang sMin zhin bSod nams rgya mtsho and lCang skya Rol pa'i rdo rje have been accordingly appended below for the reader's perusal. Devoting some attention to them is highly recommended.

TIBETAN CULTIC EVIDENCE: THE GNAS RNYING SCROLL

Hardly any major evidence is available that the sandalwood image was worshipped in Tibet. Unlike the plethora of replicas of the Po ta la's 'Phags pa Lokeshvara and sKyid grong's 'Phags pa Wa ti bzang po, the Tsan dan Jo bo seldom appears in the religious imagery of the plateau, its depiction being confined to scanty and rather insignificant pieces of statuary.[3]

3 I am indebted to my friend Amy Heller for sending me, besides old and recent pictures of the scroll, the photograph of a small bronze that bears a striking resemblance to the Tsan dan Jo bo (fig.2), enough to be legitimately considered a replica of the sandalwood statue.

The exception to this almost complete neglect is a single but significant religious specimen documenting, besides the above mentioned literary references, that the cult of the Tsan dan Jo bo did reach Tibet. This object is preserved in a monastery of Tibet with steadfast links to Sikkim during the centuries before the loss of Tibetan independence. It is, therefore, fitting that the present article should be published in the Bulletin of Tibetology, a journal that deals with Tibetan culture often from a ’Bras ljongs–oriented perspective.

In the early days of my studies of the Tibetan culture I tended to approach the Tsan dan Jo bo in terms of the tenuous historical implications that derive from the phases the statue underwent in the course of centuries owing to Vostrikov’s work, who dedicates a few sentences in his volume (*Tibetan Historical Literature*) to the Tsan dan Jo bo in connection with the dates of the life of the historical Buddha.

Years ago Andrey Terentiev gave a lecture on great Russian Tibetologists at the LTWA (Dharamshala). This was a good occasion for me to talk with him about Vostrikov, one of the true pioneers in the studies. We ended up briefly speaking about the Tsan dan Jo bo. Terentiev did not spend too many words about it. He only said that the statue would make a perfect topic for another lecture. Knowing that he had dedicated several years to the study of the Tsan dan Jo bo, I asked him if he could teach me something about it. I am obliged to him for spending one afternoon talking to me about it.

There was a follow–up to this in November 2011 in Delhi, when he gifted me a copy of the monograph on the statue (*The Sandalwood Buddha of the King Udayana*) he had published in 2010.

Just after conceiving the idea of working on a piece dedicated to a great Jo bo statue for the Bulletin of Tibetology, a picture of the famous gNas rnying scroll caught my eye while perusing publications. It took only a few seconds to realise that the painting was a depiction of the Tsan dan Jo bo. This identification was facilitated by the visual documentation published by Terentiev in his book. The features which made me realise that the gNas rnying scroll (cm. 250x130) is a portrait of the sandalwood statue of Buddha Shakyamuni (see fig.3, 4 and 5) are:

- the Buddha’s physiognomy;
- his eyes which are slightly *gnam gzigs* (or “staring at the sky”, in search of spiritual inspiration) (see fig.6 and 7);[4]
- the *mudra*–s;

4 The *gnam gzigs* pictorial solution is an old Buddhist tradition that has found its way in Tibet, too. Proverbial are, for instance, the portraits of the Great Fifth Blo bzang ngag dbang rgya mtsho (1617–1682), whose most accurate depictions are those with his eyes staring at the sky.

- the shape and folds of the robe;
- the overall post–Gandharan style of the image; and
- the reddish–white jewel secured to the front of the *ushnisha*.

There are many depictions of standing Buddha–s in Tibet with the same *mudra*–s as the Tsan dan Jo bo, but the Tsan dan Jo bo is stylistically different from the Buddha statuary that flourished there. Despite the many layers of restoration applied to it down through the centuries, it has a general Gandharan look that makes it quite recognisable in comparison with other renditions of Shakyamuni.

The silk scroll depicts the Tsan dan Jo bo in a red robe standing on a lotus pedestal against a greyish background. One *bla ma* is placed in each upper corner. Two inscriptions (one in Chinese on the actual left of the statue, the other in Tibetan on the actual right, as prescribed by bilingual etiquette) are written on either side of the image.

An extremely brief description of the sandalwood statue is found in sde srid Sangs rgyas rgya mtsho's *Bai du rya g.ya sel* (p.644 line 5). It says that the image has a robe with folds and brocade borders, the *ushnisha* displays a flaming crystal resplendent with light, and the hands and feet bear the mark of the wheel; and concludes that the statue is endowed with the power to stop the movement of 100 suns in the sky. The term adopted in the text to refer to the jewel (*me shel*) is rather mysterious and Tibetans, knowledgeable for their command of the language, are hesitant to identify it with any precious stone.

Indeed the gNas rnying scroll translates pictorially the *sde srid*'s description of the gem in the *ushnisha* of the Jo bo scroll. The jewel ornamenting the head of the Tsan dan Jo bo has a transparent core that renders well how a crystal (*shel*) looks like, surrounded by a vibrant red area that aims at reminding one of flames (*me*). This visual solution shows that there was a tradition about the manner of portraying the Tsan dan Jo bo, which travelled the centuries from the early 15th to the late 17th at least. Elsewhere outside Tibet the jewel was rendered in the artist's vision in a different way (see below fig.8 for a painting of the Tsan dan Jo bo in the Seryoji, Kyoto, wich has a red jewel in his crown).

Despite my convinction that the gNas rnying scroll depicts the famed sandalwood statue of Buddha Shakyamuni, I was not immediately able to confirm my intuition. My pictures of the scroll, taken way back in 1986 and more importantly my 1986 transcription of the Tibetan inscription were momentarily inaccessible to me, kept as they are inside a container in Europe, while I am living in the Himalaya. I had not paid much attention to the gNas rnying scroll in the past, even during my study of bSwi gung nyams med Rin chen's *gNas rnying skyes bu rnams kyi rnam thar*, also known as *Gyen tho chen mo* (see, for instance,

my article for the Ninth Seminar of the Intermnational Association for Tibetan Studies, entitled "The history of the lineages of gNas rnying summarized as its "ten greatnesses" (a survey of the period from the second half of the 8th century to the beginning of the Sa skya pa rule)"). In the 1980s I considered the scroll a fascinating work but not enough to write an article about it. The fact that I had in the meantime developed interest in the Tsan dan Jo bo lately sent me back to it.

It was the benevolent unfolding of *karma* that Thomas Laird was in Dharamshala in those days, and we bumped into one another. I found out that he had pictures of the scroll's inscriptions with him, which he generously put at my disposal. I was also eventually able to get my transcription of the gNas rnying scroll inscription from Europe, and it is that which I am publishing here (see fig.9 for a picture of the Tibetan epigraph on the scroll and the Appendix below for my transcription). That the contents of the Chinese inscription, which I did not transcribe then (I do not read Chinese), are similar to the Tibetan epigraph was confirmed by my friend Elliot Sperling to whom I am grateful (see fig.10).

The first line of the Tibetan inscription states that the image on the scroll is indeed a Ta Ming depiction of the Tsan dan Jo bo statue, conceived as a praise to the sandalwood image. It reads:

> "Ta'i Ming rgyal pos mdzad pa'i Tsan dan gyi Jo bo'i sku gzugs la bstod pa ni//";
>
> "This is an encomium of the Tsan dan Jo bo statue, composed by the Ta'i Ming emperor".

This attribution has significant consequences. Both the 1263 text included in the Peking edition of the *bsTan 'gyur* (already showing that more attention was paid to the statue outside the borders of Tibet) and the Ta Ming scroll are cultural imports into Tibet rather than autochthonous or spontaneous expressions of a Tsan dan Jo bo cult.

The scroll dates to 1412 (the tenth Yung–lo year) and was painted and donated under the imperial patronage of Cheng–tzu, for the last line of the inscription reads:

> "Yung lo bcu pa lo'i zla ba bzhi pa'i bcu bdun gi (sic) nyin//";
>
> "The seventeenth day of the fourth month of the tenth Yung lo year".

The scroll's inscription is a eulogy of the Tsan dan image. Despite the fact that comes from the imperial throne, the genre relates to the religious sphere, so that the typical features of an edict—the expressions of secular authority—are absent altogether. It does not open, then, with the typical official formulae of imperial court pronouncements, only one line attributing patronage of both the painting and the inscriptions to the emperor. The epigraph goes on to describe the legendary circumstances surrounding the creation of the Tsan dan Jo bo statue.

In concentrating on the significance of the sandalwood statue, it says next to nothing about the background to the making of the gNas rnying scroll. There is no indication of the recipient of the scroll, which suggests that the scroll was not painted with a specific future owner in mind. This may mean that more than one scroll of the Tsan dan Jo bo statue was painted and sent out (to Tibet or elsewhere?). The only other historical allusion in the epigraph to the circumstances of its making, besides its imperial origin, is the date of the inscription (and the painting) in its last line.

The epigraph can be subdivided into the following parts:

- the above mentioned opening, which attributes the encomium of the Tsan dan Jo bo and the making of the scroll to the Ta Ming emperor Cheng–tzu;
- verses in honour of the sandalwood image, other eulogistic expressions and religious admonitions;
- dates in the life of the historical Buddha related to the reign of Chinese emperors;
- the circumstances that led to the making of the statue and the identities of the Chinese rulers reigning during the life of the Buddha;
- a reference to its transfer to China;
- succinct (and insignificant) statements on the circumstances surrounding the making of the scroll;
- further eulogies of the teachings and the statue;
- the date of the inscription.

The scroll is an early Tibetan appraisal of the statue. Its making falls after the end of the Yuan dynasty, whose most important emperor, Khubilai Khan, is documented as having been especially devoted to the Tsan dan Jo bo (see lCang skya Rol pa'i rdo rje's text included in this article). This means that, at least in this case, the Ta Ming did not subverse cultural values established during the rule of the Mongols of China.

Another major point about the gNas rnying scroll is that, apart from the 1263 text in the *bsTan 'gyur* which is not originally Tibetan, the painting predates the indigenous literature dedicated to the statue by several centuries. This establishes that the cult of the Tsan dan Jo bo in Tibet, although perhaps restricted to some enclaves, was sensibly earlier than most of the local literature which focus on it. However, the gNas rnying scroll must have not been an isolated donation to a Tibetan monastery during the Yung–lo reign, given this emperor's munificence in favour of Tibetans.

The Tibetan inscription neither records the involvement of Chinese or Tibetan religious masters nor does it mention the name of the artist who painted the image or the person who penned the eulogy.

In the absence of accompanying epigraphs, the two *bla ma*–s in the top corners of the gNas rnying scroll are difficult to identify. They seem to be Tibetan and this would mean that the scroll was made for a Tibetan destination, but the matter is more complex than at first glance (see the postscript below).

A FEW REMARKS ON THE SI/ZI THANG GENRE OF THE GNAS RNYING SCROLL

In his work on artistic styles entitled *Kun gsal tshon gyi las rim me tog mdangs ster 'ja 'od 'bum byin*, De'u dmar dge bshes bsTan 'dzin phun tshogs (b.1665?) associates the Tsan dan Jo bo with the Zi/Si thang (also Si'u thang) style of China. He says that the idiom, whose creation he assigns to Zi thun phu sa then, a minister who served under an unspecified Chinese ruler, was originally formulated when he painted a picture of the Tsan dan Jo bo statue.

De'u dmar dge bshes's description of the style echoes features of Chinese landscape painting in Western understanding but ones with a more articulated colour palette, and adds that the idiom underwent developments after the Tsan dan Jo bo's basic depiction. This is supported by his description of such stylistic developments in the Si/Zi thang style as do not in fact matching the features of the gNas rnying scroll.

The Tsan dan Jo bo painting at gNas rnying is thus an early 15th century specimen of the Si/Zi thang style, which in turn goes back to remarkable but imprecise antiquity. Hence the "famous gNas rnying si thang" mentioned by David Jackson (*A History of Tibetan Painting* p.111–112) is the Yung–lo scroll of 1412, although he thinks it was a different one. Coming from China and depicting the Tsan dan Jo bo, the gNas rnying scroll is a rare extant specimen of the Si/Zi thang style in Tibet, in a formulation that.is close to the original conception of this idiom.

With reference to the adoption of the Si/Zi thang style on the plateau, De'u dmar dge bshes says that it was first diffused in Tibet during the time of Khri srong lde btsan. Although this may be another stereotypical association of religious activities undertaken during the imperial period (in this case a style used to depict images of the deities) with that king, it is possible that the Tibetans relied on an artistic tradition of China during the period of this king's reign.

However, the little that exists in what literary references say it is the Si/Zi thang style, are works of art which seem to have been executed in China itself. No specimens of the related and derivative Si/Zi thang style from Tibet which allegedly arose during the reign of Khri srong lde btsan are mentioned in the literature, although there may be cases in the sources that have escaped my attention.

In his autobiography, Si tu Pan chen Chos kyi 'byung gnas defines as in the Si/Zi thang tradition a painting of the *mdzad pa bcu gnyis/gnas brtan bcu drug*,

which was especially inspirational for him when formulating his own unique style (*Dri bral shel gyi me long*, f.78b line 3ff).

The wondrous visionary scroll painting created at the Chinese court and offered in fire pig 1407 to the fifth Karma pa De bzhin gshegs pa (1384–1415) by the the Yung–lo emperor Cheng–tzu (the same ruler who had the gNas rnying scroll painted) belongs to the genre is known as the Si thang ngo mtshar 'ja' sa (see *Precious Deposits Volume Three: Yuan Dynasty and Ming Dynasty* p.94–137). *Thang ka*–s donated by this emperor to dGa' ldan are considered to be Si/Zi thang–s.[5]

All this indicates that the physical support of these paintings is not the determinative criterion for qualifying as a Si/Zi thang. Indeed De'u mar says that Si/Zi thang were painted on silk, cotton or paper. The first of the three supports was the most favoured choice, given that Si/Zi thang itself is the Chinese term for this type of material. Neither is the pictorial genre the decisive factor, there being a wide range of subjects. Rather it is the style, applied in different themes and on different supports, although principally on silk.[6] The use of the Si/Zi thang pictorial technique and related material support underwent an evolution in the Si/Zi thang style down through the centuries, the assessment of which is a task for Sinologists and art historians.

Structurally the gNas rnying scroll is related to at least one specimen from China published by Terentiev (see fig.11) with lengthy inscriptions occupying the entire space left free by the statue's image on both sides, and one short epigraph

5 In the group of Si'u thang–s donated to dGa' ldan by the Yung–lo emperor there were works depicting the gNas brtan bcu drug (Phur bu lcog Ngag dbang byams pa, *Grva sa chen po bzhi* f.15a line 3: "gNas brtan bcu drug sogs kyi si'u thang ngo mtshar ba nyis shu rtsa drug"), and also the rGyal chen bzhi and gSang 'dus. These *thang ka*–s were unveiled in the *gtsug lag khang* for a few days on the sixth month of every year during a festival named the dGa' ldan Si'u thang, manifestly called so after the type of paintings on display.

6 Do Si/Zi thang–s embody the transfer of the *patra* style from India to China, based on a rendition that has features of a post–Gandhara idiom? Is Si thang corresponding to *patra*? Rather than an original Chinese style, as De'u dmar says, does it represent the adoption of an Indian pictorial genre in China? This possibility cannot be ruled out, however remote. From the little that is known about the ancient Indian painted scrolls, one can say that *patra*–s were eminently religious, whereas Si/Zi thang–s dealt with natural and secular themes. Indeed there was reluctance in the Indian tradition to include details of nature and everyday life in paintings during the periods prior to the advent of the Pala dynasty, during which restrained use of naturalistic details was made to fill limited areas in the background. However, the original Si/Zi thang style, represented by the Tsan dan Jo bo paintings, seems to have been devoid of naturalistic or daily life details.

in Tibetan reading "dGa' ldan khri ba bzang". However, the gNas rnying scroll's is a much more faithful rendition of the statue in that it echoes the Gandharan style distantly and does not display Chinese physiognomic traits, unlike the work published by Terentiev.

The presence of two *bla ma*–s in the upper corners of the gNas rnying painting directly links the scroll to the world of the plateau given the masters depicted on it, a typical feature of the Tibetan art lexicon. In the absence of comparative works, it is difficult, however, to suggest an artistic paternity of the painting, whether a Chinese Si/Zi thang or the opus of a Tibetan painter in China.

It is a vivid and realistic depiction of the statue and contains Tibetan elements of the type one would expect of a Tibetan adaptation of the Si/Zi thang style of China painted beyond rather than on the plateau, the latter case said by De'u dmar to be rare.

FAINT HISTORICAL SIGNS

The scroll inscription does not devote a single word to the circumstances surrounding the donation of the painting to gNas rnying. This seems to indicate that the painting was not commissioned specifically for its abbot or the monastery.

No reference to the scroll is found in the sources that deal with gNas rnying, including *Myang chos 'byung* and Si tu Chos kyi rgya mtsho's *dBus gTsang gnas yig*, not to mention the *gNas rnying gdan rabs* monograph dedicated to this monastery, entitled *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar*. One would be led to doubt that the scroll was originally meant for gNas rnying, were it not for a passage in *Rab brtan kun bzang 'phags kyi rnam thar* that links its abbot with activities undertaken by the Yung–lo emperor of benefit to this monastery's throne holder soon after the completion of the scroll.

Rab brtan kun bzang phags kyi rnam thar (p.49 line 18–p.50 line 18) says:

> "In particular, during that year (i.e. 1413), upon the occasion of the emperor Ye wang sending an invitation to chos rje pan chen Sha ri pu tra, [appointments] were announced to many *sde dpon* of dBus gTsang [note in the text: [what was sanctioned were] offerings to chos rje Theg chen [and] the Karma pa; (p.50) a golden roof cover at mTshur phu; the title of *ta'i gu shri* to bdag po bZhi thog pa, a *'ja' sa* [granting] the *dbang* [rank] to bdag po dBang pa and [the title of] *gu shri* to his younger brother, an order [bestowing the title of] *gu shri* on the sNar thang *mkhan chen pa* and the gNas rnying *mkhan chen pa*, a *si tu'u 'ja' sa* for Hor bSod nams dpal ba and lHo pa Grags pa dpal; a whitewashing of the 'Phags pa Shing kun *mchod rten*; and a *'ja' sa* for the dBus pa to take over the abbotship of lHa khang chen mo]. Five *ta bzhin*, headed by the *ha ho ta bzhin* and the

> *gsung ta bzhin*, together with a retinue of 500, left from the great palace on the eighth day of the fifth month of that year [to convey the orders] and reached [their destination] during the twelvth month.
> Having received the [imperial] order, the *chos kyi rgyal po* (i.e. Rab brtan kun bzang 'phags) and his brother (i.e. Rab 'byor bzang po) went to Pho brang rtse (i.e. rGyal mkhar rtse). They escorted [one of the] *ta bzhin* from Tshong 'dus [gur mo]. On the fifth day, a *'ja' sa* was read out. Rab brtan kun bzang 'phags was given the rank of Yung lo Ho ta si tu and awarded the great distinction of a *tham ga* (spelled so) with a knob, made of one *bre chen* of silver. Arrangements were made [for him to use] a red personal seal from that year on. Likewise an order was issued for the benefit of his younger brother Rab 'byor bzang po bestowing upon him [the rank] of *nang chen* and a *tham ga* (spelled so). The grants [for the *sde dpon*–s of dBus gTsang] were sanctioned [by] the various *ta bzhin* in the presence [of Sha ri pu tra, when he,] the *chos rje pan chen*, was in [La stod] Byang. Although in a few documents it is stated that the above mentioned orders were announced in the second month of the year of the horse 1414, [the dates mentioned by me] are correct".

The date 1412 that appears in the inscription of the Tsan dan Jo bo scroll helps to attribute both the making of the painting and its donation to gNas rnying within the abbotship of 'Jam dbyangs rin chen rgyal mtshan (1364–1422), an important *gdan sa* of this monastery.

Rin chen rgyal mtshan was born at Byang gi phug pa of gCung mChog dkar gnas 'og;[7] was ordained to the *rab tu byung* vow in 1373, and ten years later, in 1383, to the *bsnyen rdzogs* vow at mDon rtsa.[8] He ascended the abbatial throneof

7 *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.41b lines 3–4): "['Jam dbyangs rin chen rgyal mtshan] was born, amidst extraordinary signs, at Byang gi phug pa of gCung mChog dkar gnas 'og on the eighth of *tha skar zla ba* of wood male dragon 1364, under the waxing moon. When he was three months old, rnam mkhyen Rin chen bsam gtan named him Chos skyed rgyal mtshan".

8 *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.42b line 3–6): "Upon reaching twenty years of age (1383), according to the saying: "One cannot receive the next [teachings] without the *bsnyen par rdzogs pa* vow", in order to enter into the successive stages of teachings ['Jam dbyangs rin chen rgyal mtshan] was ordained to the *bsnyen rdzogs* vow at mDo rtsa by gu ru Shes rab byang chub [acting] as *mkhan po*, mkhas grub lHa dbang as *slas slob*, Rong pa bSod nams lhun grub as *gsang ston*, rTogs ldan Grub pa dpal mgon as *dus go ba*, [and in the presence of] chos rje Ba ri ba, chos rje Chos rgyal etc., in the middle of twenty–five *dge slong*, on the fourth of *dbyug pa zla ba* of water male rat (i.e. wood male rat 1384?), with the waxing moon".

gNas rnying in water female ox 1373,[9] and held it until his death.[10] He was a master calligrapher of the eighteen forms of Tibetan script, an erudite in the disciplines of palmistry, mathematics, linguistics (*sgra'i sa rig*), all astrological sciences, medicine and pharmacology. He was a great abbot, a patron of the literature and the arts,[11] and had a special knack for assisting the secular elite of his day in the

9 *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.42a lines 2–6): "When he was eight years old (1371), ['Jam dbyangs rin chen rgyal mtshan] received many teachings from rnam mkhen dKa' bzhi pa, such as *bKa' gdams Lam rim* and *Chos spyod thar rgyun*. He received *rTa mgrin yang gsang* from mkhan po Rin chen blo gros. When he was aged ten (1373), thinking to go to dGa' ba gdong to be ordained, dpal ldan bla ma dam pa bSod nams rgyal mtshan said: "Today a noble being will come. I dreamt last night that the *bka' srung*–s were surrounding 'phags pa Don yod shags pa". After that, this *rje* arrived. He was ordained by Sa skya pa chos kyi rje dpal ldan bla ma dam pa bSod nams rgyal mtshan [acting] as *mkhan po*, Brag thog pa gZhon nu tshul khrims as *slas slob*, rdo rje 'dzin pa bSod nams dpal as *grib tshad pa* and slob dpon Kun 'byung as *dus go ba*, in brief, in the midst of many thousands of monks who came from our own gNas rnying—residents and visitors. He was given the other name Rin chen rgyal mtshan dpal bzang po. Then, in water female ox (1373), on the occasion of taking *dngos grub* on the fourteenth of *tha skar zla ba* at dpal gNas rnying, with ta'i si tu 'Phags pa rin chen as sponsor, the *yon mchod* (i.e. 'Phags pa rin chen) having been convened (*zhal rgyas*), the *rje rin po che* was elevated to the great throne".

10 *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.45b line 5): "In water male tiger (1422) when he was fifty–nine years old, ['Jam dbyangs rin chen rgyal mtshan] died on the tenth of *Hor zla* [*ba*], at dawn".

11 *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.45a line 2–f.45b line 1): "On one occasion, ['Jam dbyangs rin chen rgyal mtshan] made editions of rare or damaged manuscripts of Tantric texts belonging to *sngags rnying ma* and *gsar ma*, *rGyud* and *rGyud sde bzhi*, translated both before and after pandi ta sMri ti and lo chen Rin chen bzang po; of the three Vehicles—long, middle length and short—all of them accurately made; as well as authentic works from rIndia and China. [All these collections] were complete editions. They were made for Zha (spelled so) lu, Chos lung, bSam yas and La stod Byang, for sTod and sMad. He offered beautifully decorated wrappers, wood covers [for those books], and *rkong rdzes* (sic for *bskang rdzas*?, i.e. substances used to appease the protective deities?). He appointed a keeper [and] an administrator [to look after these items]. These were installed in Zur spe lha khang. Moreover, with dedicated effort, he collected precious materials from far and near, precious brocades from rGya [and] Hor, gold and silver, a beautiful shining image of the *ston pa rin po che* (i.e. Buddha) with decorations and a robe, and an auspicious banner. He bought them with no thought to the price. Having summoned mtheb dpon ("chief thumb", i.e. supreme artist) dPal 'byor rin chen and dpon bKra shis dpon, master painters and stitchers, he restored their vows and blessed their instruments. The *appliqué* masters involved in the work (*lag len pa*) rendered great service, under the guidance of this *rje*, concerning the measurements (*bso'i chag tshad*), the placement of the gods (*lha'i gral bkod*); the colour combinations (*kha rtog gi spel*); the cutting (*gras*) and tailoring

handling of political affairs. Given his skills in the field of religion and politics and his widespread knowledge, I think of him as a second *bla ma dam pa*. By the way, he did indeed take the *rab tu byung* vow from the great Sa akya master bSod nams rgyal mtshan himself.

Rin chen rgyal mtshan was the catalyst of a gTsang pa alliance for decades, the political sympathies of which leaned towards Sa skya and had ambitions to exercise its rule over the region before the surge to power of the Rin spungs pa princes,[12] despite being largely subservient to the Phag mo gru pa of rTsed thang. A passage in *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.44a line 7–f.44b line 6) illustrates the political make–up of this alliance, composed of fifteen members of important families that included three generations of Shar kha pa princes (ta'i si tu 'Phags pa rin chen, nang chen Kun dga' 'phags and Rab brtan kun bzang 'phags); rulers of rTse chen (such as ta'i si tu bSod nams dpal *yab sras*, i.e this ruler and his sons rGya mtsho and Rin chen 'phags pa; see *rGya Bod yig tshang* p.384 lines 5–7); Hin du lHun grub rgyal mtshan, the lord of Ya 'brog; the Thar pa mkhan chen (i.e. of the dPyal family from Man lung) and Zhwa lu mkhan chen (i.e. of the lCe family from this locality).[13]

(*tshem*) of the images of the *ston pa rin po che* and the gNas brtan bcu drug, bearing *mantra*–s painted in saffron and the *gso sbyong gi mdo* (the "*mdo* to restore vows"), with 102 bundles (*yug*) of brocade, 60 bundles (*yug*) of silk, two times four *gan chung* (?), two times seven *ber thul* (?), one *gsang lam* (?), two bundles (*yug*) of *thon ti* (?), a number of squares of *gros* (?) and silk, and uncountable pearls for the robes. This aesthetically pleasing *gos sku chen mo*, which is worth seeing, hearing of, remembering and venerating by everyone, must be traditionally praised, for it leads people on the great path of virtue. Because of his wide–ranging compassion—a great chariot of the teachings—(f.45b) ['Jam dbyangs rin chen rgyal mtshan] was enthroned as the *chos kyi rgyal po* of the three realms".

12 *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.43a line 2–3): "When ['Jam dbyangs rin chen rgyal mtshan] was twenty–two years old, in the ox year (wood female ox 1385), [a disagreement] arose between Shar kha ba *snga gsar* (the "earlier and later generations" [of the Shar kha pa family]). Despite his being compelled to sit as mediator at their meeting place in mDa' rdo, they did not listen to him and there was a misconception that he was taking sides. He did not pursue matters further (*thugs cung sgyid lug* ("lazy, passive") *pas*), and confined himself to hermitages". But he was eventually called back (ibid. f.43a line 3).

13 *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.44a line 7–f.44b line 6): "He was a master of *yig rigs bco brgyad* (the "eighteen types of scripts"), palmistry, mathematics, *sgra'i sa rig* (idiomatic expressions?), the whole science of *rtsis* ("astrological calculations") and medical science which are important. Through his a great contribution to pharmacology, people were freed from diseases. First of all, in order to benefit sentient beings, he was the abbot of dpal gNas rnying, the *gdan sa gong 'og* ("upper and lower main seat") and of its branch monasteries. He [gave assistance to wielders of]

The religious masters with whom he interacted included rje btsun Red mda' pa, Tsong kha pa, gZhon nu rgyal mchog, rGyal ba bSod seng, lHo rGyam pa, Byams chos pa, mkhas btsun Yon tan grags, the La ston, the Kong ston, the dGas rong dka' bcu pa, Grangs chen Kun dga' dpal, mKhas grub rje dGe legs dpal (1385–1438) and the four abbots of the Tshogs sde bzhi.[14]

He was the last *mkhan po* of gNas rnying doctrinally affiliated to the Sa skya school. In 1427, a few years after Rin chen rgyal mtshan's death (1422), mKhas grub rje dGe legs dpal took refuge at gNas rnying after his falling out with Rab brtan kun bzang 'phags at rGyal rtse. He was visited there by rGyal tshab rje Dharma rin chen (1364–1432), the great disciple of Tsong kha pa, and the dGe lugs pa history of the monastery began around that time.

The circumstances surrounding the 1413 grant are another point that is not elucidated in the literature. The gift of the basics of a royal cult (the sandalwood statue itself was kept in the palace of the Yung–lo emperor) to religious practitioners of Tibet in the form of a painting depicting the Tsan dan Jo bo apparently took place without the involvement of any local secular power. The scroll inscription does not say a word in this regard, leaving open the possibility that the donation occurred under the auspices of the Shar kha principality of rGyal rtse, given that its chieftains (Rab brtan kun bzang 'phags and Rab 'byor bzang po) under whom gNas rnying was at the time, were awarded patents. The biography of the rGyal rtse prince does not provide reasons for such entitlements.

All one can surmise is that the present affair was a typical case of the Ming policy to extend recognition to religious masters (e.g. the *gu shri* title to the gNas

---

political power [including] the Shar kha ba members (*zhal ngo*) ta'i si tu 'Phags pa rin chen and nang chen Kun dga' 'phags *yab sras* (i.e. himself and Rab brtan kun bzang 'phags), rta'i bsri tu (spelled so) bSod nams dpal *yab sras*, altogether fifteen *zhal ngo* ("members of noble families"); Ya 'brog pa Hin du lHun grub rgyal mtshan, Thar pa mkhan chen, Zha lu mkhan chen and mkhan chen g.Yag.pa Sangs rgyas dpal, and the *tshogs dpon* of many monks and disciples".

14 *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.44a line 7–f.44b line 6): "rJe btsun Red mda' pa, Shar Tsong kha pa, chos rje gZhon nu rgyal mchog, rGyal ba bSod seng, lHo rGyam pa, Byams chos pa, mkhas btsun Yon tan grags, the La ston, the Kong ston, the dGas rong dka' bcu pa etc.; and Grangs chen Kun dga' dpal, mKhas grub dGe legs dpal, the four abbots of the Tshogs sde bzhi, and the *chos dpon*–s ("religious leaders") of the communities had religious relations with him. Moreover, among his direct disciples and the *dka' bcu*, *dka' bzhi*, *sum sbrel*, *nyis sbrel*, more than 5,000 *dge bshes*; the disciples and sponsors connected with sde dpon sTobs po che, La stod Byang pa'i bdag po 'Jam dbyangs chen po and bdag po chos rgyal chen po dKon mchog legs pa'i rgyal mtshan dpal bzang po, all of them, received the empowerment of *bDe mchog* [according to the system of] *Dril bu pa* [from him]".

rnying *mkhan po* and the award of the scroll) and the promotion of a policy of minimal political interference in Tibet. But several of those who received titles on the occasion were lay dignitaries.

As mentioned above, *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* is not profuse on the subject of contacts between the monastery and the Chinese court during the abbotship of 'Jam dbyangs rin chen rgyal mtshan or at any other time in the history of the former, but it does contain one account that links these events to the gNas rnying abbot.[15] Following the conferral of the *gu shri* rank in 1413, Rin chen rgyal mtshan's emissary dNgos grub rin chen went to gCong rdo, one of the imperial residences in the area of Peking, and met the emperor Cheng–tzu on his master's behalf.

Although *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* does not refer to the Tsan dan Jo bo scroll specifically, it says that the Yung–lo emperor Cheng–tzu bestowed unidentified lavish gifts upon the gNas rnying abbot. It is possible that the scroll travelled to Tibet with dNgos grub rin chen.

One wonders whether the succinct enumeration of objects awarded to Rin chen rgyal mtshan by the emperor may contain a veiled reference to the Tsan dan Jo bo scroll. The expression *gos phyi nang* used to refer to some items gifted by Cheng–tzu could speculatively be taken as works in brocade (framed in brocade?) of secular (*phyi*) and religious (*nang*) subjects. *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam thar* (f.45b lines 1–2) reads:

> "Moreover, it is well known that the emperor of China heard of the immaculate fame of this *rje* (i.e. Rin chen rgyal mtshan). Persuant of an order of the *chos kyi rgyal po* of China, the great dNgos grub rin chen went to rGya nag gCong rdo. On behalf of the gNas rnying abbot, he was given a crystal seal empowering [Rin chen rgyal mtshan] over the great land [of gNas rnying] and the grant of this kingdom (i.e. gNas rnying)

15 The scroll is not included among the "ten greatnesses" of gNas rnying (*gNas rnying gi skyes bu dam pa'i rnam thar* f.8a lines 5–6) which are:
1) the *'ja' sa* of the religious king, lord of the earth;
2) the prophecy of the *sngags 'chang grub thob chen po* (i.e. rGya 'Jam dpal gsang ba);
3) the prophecy and consecration of Di pam ka ra;
4) the signs of siddhahood [displayed] by the Yol ston brothers;
5) the prophecy of rje btsun sPyan ras gzigs;
6) the lineage of transmission of Phyag drug Ye shes mGon po;
7) the abbotship of 'Bre chen po Shes rab 'bar;
8) the promise made by bstan srung Ma ha ka la;
9) the three *grub thob* who were the best disciples;
10) the Sems can–s who came in succession as [holders] of the excellent lineage.

> through [the bestowal of] a *'ja'sa*. [dNgos grub rin chen] received secular and Buddhist (*phyi nang*) [works in] brocade. This was because of the noble power of the *rje*'s (i.e. Rin chen rgyal mtshan's) deeds".[16]

The passage is material to the issue of the gift of the Tsan dan Jo bo scroll to gNas rnying because the conferral of the *gu shri* rank upon Rin chen rgyal mtshan in the last month of water snake 1413 is a *terminus post quem* for the ensuing mission of dNgos grub rin chen. No details are given concerning the circumstances of the latter's journey, whether he travelled alone or the length of his sojourn.

He was the only Tibetan mentioned in the sources dealing with the history of the Shar kha pa principality and gNas rnying, who went to the imperial court in connection with the bestowal of the 1413 ranks.[17] The probable date of dNgos grub rin chen's presence in gCong rdo is 1414, sometime after the scroll had been finished in 1412. It is unclear when dNgos grub rin chen reached back to gNas rnying, probably carrying the gifts for the monastery's abbot. In any case, there seems to be a link between the 1412 painting of the Tsan dan Jo bo, the 1413 granting of ranks and privileges, and the 1414 mission of dNos grub rin chen.

Apart from the many issues surrounding the Tsan dan Jo bo, which impinge on the domain of Sinologists, several questions concerning the gNas rnying scroll need be asked, whose answers are not easily forthcoming. Was the scroll painted in China by a Tibetan or by a Chinese artist? Was the Si/Zi thang style adapted to

---

16 Tucci (*Tibetan Painted Scrolls* p.665b and p.703 n.827) and Jackson *(A History of Tibetan Painting* p.135 n.267) read the passages in Rab brtan kun bzang 'phags's biography that report these events in two remarkably different ways. Tucci has it that Rab brtan did not go to China; Jackson believes he indeed did so. I think that Tucci is correct. There is nothing in the 1413 episode mentioned in *Rab brtan kun bzang 'phags kyi rnam thar* indicative of a journey on the part of Rab brtan and his younger brother Rab 'byor bzang po to the imperial court. That the two received awards and privileges at their own seat rGyal rtse is evidence against such a journey.

17 It should be stressed that these endowements from Cheng–tzu to Tibetan dignitaries were coeval with the invitation extended by the emperor to Sha ri pu tra. He was the great master of Dus 'khor from rDo rje gdan, who preceded on the plateau Vana ratna, the other great Indian master who visited Tibet in those years. lNga pa chen po Ngag dbang blo bzang rgya mtsho confirms the association of Sha ri pu tra with La stod Byang, mentioned in the passage of *Rab brtan kun bzang 'phags kyi rnam thar* under study. *dPyid kyi rgyal mo'i glu dbyangs* (p.14 lines 8–12) says that the La stod Byang ruler rNam rgyal grags bzang received teachings from Sha ri pu tra and the great Bo dong pa master Phyogs las rnam rgyal.
Judging from the narrative in *Rab brtan kun bzang 'phags kyi rnam thar* one should come to the conclusion that there was no specific relation between the grants to Tibetan dignitaries and the invitation of Sha ri pu tra to China, if not that two differents tasks were assigned to the same mission.

a Tibetan audience, as the *bla ma*–s painted in the upper corners seem to indicate? Was the painting consequently executed with its Tibetan destination in mind? What was the purpose of donating a painting of the Tsan dan Jo bo? Was it to diffuse the popularity of the Tsan dan Jo bo statue in Tibet? Does this imply, as it seems to do, that the cult was popular in China but much less so in Tibet? Why was the portrait of the Tsan dan Jo bo statue meant for gNas rnying in particular? Was there some undescribed reason that gNas rnying would have been especially receptive to the cult of the statue? Answers may be perhaps found in Chinese imperial documents.

POSTSCRIPT

Details of the two monks in the top corners of the scroll reveal that they have been left unfinished. Code letters of the Tibetan alphabet, customarily used as guidelines in order for the artist to apply the selected colour shades, are visible around the faces of the monks and other anatomical details that have been fully painted. Every letter corresponds to a different shade. This lettering, for instance, is found in the halos and the sword and book implements (see fig.12 and 13).

It is somewhat stunning to realise that a painting originating from the Ming imperial court and bearing the name of the emperor in person has not been completed in these minor details. In the absence of any historical clue useful to explain why the painting is in such an ackward state, there is no other alternative than to venturing into the realm of conjectures.

Two contrasting alternatives come to mind. The first, based on the idea of the possibility of a unfinished painting sent out from the imperial court of China by an emperor such as Cheng–tzu who was especially keen in the promotion of the arts as tokens given to religious masters, is that the two monks are a later addition, whose completion was abandoned for unknown reasons. Originally the scroll would have had the top corners empty.

Pursuing this line of thought in historical terms, one could envisage that the two monks were painted at any later time after the scroll came into the possession of the gNas rnying abbot. I dare here to attempt an art historical remark that needs confirmation and approval by experts. Given the kind of hat worn by the two monks, a wide range of school afffiliations should be ruled out. One school which seems to remain valid in this exclusion process is the dGe lugs pa. Again in the opinable realm of aesthetics, one could see in the monks the adoption of an art style that is posthumous to 1412. If the history of gNas rnying is taken into consideration, one needs to realise that, as mentioned above, the monastery underwent a sectarian reform after 1427, when mKhas grub rje went to reside in its premises for a few years before becoming the dGa' ldan *khri pa*. gNas

rnying, which experienced several changes of religious affiliation throughout its long history, became dGe lugs pa. I wonder whether the scroll, following the monastery's conversion to the school of Tsong kha pa, betrays visually a dGe lugs pa appropriation of the imperial painting. Especially during the formation period of dGa' ldan pho brang there have been several cases of fictitious links to a glorious heritage that did not exist originally.

On the other hand, one is led to think that hardly anyone would have dared to alter a scroll depicting a remarkably holy image, and moreover issued by an emperor of China himself. If this hypothesis is credited, one should conclude that the scroll is an unfinished work.

The painting is thus even more interesting, for it carries with itself a piece of unsolved history.

APPENDIX ONE

TEXT IN TRANSLITERATION OF THE TIBETAN INSCRIPTION ON THE GNAS RNYING SCROLL

// //Ta'i ming rgyal pos mdzad pa'i tsan dan gyi jo bo'i sku gzugs la bstod pa ni/ nged kyi <u>bsam pa la</u>/ de bzhin gshegs pa'i lam ni/ 'jig rten gsum las rnam par grol ba'i mgon cig po// sprul pa sna tshogs yang dag par mdzad nas/ kun la mthun zhing thogs pa med pa/ rmongs pa rnams kyi sgrib pa bsal bar mdzad cing/ gzugs la brten nas sgrub pa yang ma yin/ sgra'i brjod par bya ba yang ma yin te/ sems nyid kho na sangs rgyas yin/ sangs rgya kyang sems nyid kho na yin te/ sems las chos gzhan gang yang med/ chos las kyang gzhan du sems nyid gang yang med do/ 'on kyang gzugs la ma <u>brten</u> na/ <u>rmongs</u> pa rnams kyi sangs rgyas ring du spong bas/ de'i don gyis na/ de <u>bzhin</u> gshegs pa 'phrin las sna tshogs kyi brgyan te/ yon tan gyi skur snang ba/ kun gyis mchod pa'i <u>brten</u> du gyur zhing/ gzugs la brten nas gzugs mang ba nyid la 'jug pa/ gzugs yod pa rnams kyi gzugs <u>med</u> pa nyid du rnam par grol ba/ <u>dper</u> na gru la brten nas/ rgya mtsho'i pha rol tu grol nas gru mi dgos pa <u>lta</u> bu 'am/ gdar rdo blangs te mtshon cha btar nas rno phyung ba dang gdar rdo spangs pa bzhin no/ gal te dam pa'i <u>don</u> la yang dag par ma rtogs na/ ci la brten nas don dam pa stong nyid <u>rig/</u> nges pa'i tshul lugs ni khyad <u>par</u> gang yang med de/ rtag tu de bzhin yin no/ de'i phyir du/ gzugs brnyan la brten nas/ sangs rgyas kyi <u>zhal</u> mthong zhing/ sangs rgyas la brten nas sems kyi ngo bo mthong ba/ myu gu btsugs nas 'bras bu skrun pa re ba lta bu/ lam la zhugs nas khyim la bsnyags pa lta bu'o/ <u>md</u>o' rnams la snang ba ltar na ni/ rgyal ba shakya thub pa de ni/ rgya nag gyi rgyal po ji'u ja'u wa rgyal sar bzhugs nas lo nyi shu rtsa bzhi lon pa'i dus/ stag gi lo zla ba bzhi pa'i tshes brgyad la rgyal po zas gtsang ma'i sras su 'khrungs nas/ zhag bdun na yum sgyu ma lha mdzes 'das nas/ thabs bral gyis lhar skyes/ de nas rgyal po ji'u ja'u wang ces pa rgyal sar bzhugs nas lo

bzhi bcu rtsa gnyis lon pa'i spre'u yis lo la rgyal bu don grub dgung lo bcu dgu bzhes nas/ rgyal pa'i (po'i) khab spangs ste rab tu byung nas sgrub pa mdzad/ de yang rgya nag gyi rgyal po de'i sras ji'u wang ces pa rgyal sar bzhugs nas lo gsum lon pa'i lug gis lo la mngon par rdzogs par sangs rgyas/ de nas ji'u mu wang rgyal sar lo brgyad lon pa'i yos bu'i lo la bcom ldan 'das yum gyi drin bskor ba dgongs te/ thabs bral du byon nas yum la chos gsungs so/ de'i tshe yul dbu rgyan gyi rgyal po sangs rgyas la 'jal bar 'dod na/ de'i thabs gang yang ma byung bas/ tsan dan la sangs rgyas kyi sku brko bar bcams pa na/ de'i tshe mi'u 'gal gyi bus dgongs pa la sangs rgyas kyi sku ci lta ba 'dra ba mi yongs snyam nas/ rang gi rdzu 'phrul gyis bzo bo gsum bcu so gnyis lan gsum du thabs bral du khrid nas sangs rgyas kyi sku bltas nas/ de nas sangs rgyas kyi sku gzugs ci lta ba bzhin du tsan dan la legs par bsgrub ste/ de la rgyal blon 'bangs la scogs pas mchod pa dang bkur sti byas zhing/ de'i lo la bcom ldan 'das kyang thabs bral kyi gnas nas/ 'dzam bu'i gling du bab/ de'i tshe tsan dan gyi sku gzugs de nyid bzhens nas bsu ba la byon/ dbu 'dud pa dang bcas pa mdzad cing/ bcom ldan 'das la sku bab zhus pas/ bcom ldan 'das kyi phyag gyi tsan dan sku'i spyi bor bzhag ste/ nga yongs su mya ngan las 'das nas lo stong lon pa'i rjes su/ khyod shar phyogs rgya nag gyi yul du song la lha mi 'gro ba mang po la phan pa rgya chen po gyis zhes sogs pa'i lung bstan/ da lta nged kyi chos kyi don la dpyad nas/ sangs rgyas bcom ldan 'das kyis/ 'gro ba rnams la byams pa sbyin pa dang/ dge ba'i lam la bkod pa dang/ byams dang snying rje'i sgo nas kun la byin gyi brlabs pa dang/ thabs kyis dngos po kun la phan pa rgya chen po mdzad cing/ de la bstod pa na de'i yon tan brjod gyi mi langs/ don dam chos kyi bdag nyid mtshon par byed pa dang/ sems can rnams kyi bsod nams bsags pa dang/ skye bo rnams kyi zhal 'jal ba tsam gyis/ de dag gi rgyud la phan par bya ba'i phyir/ nged kyi tsan dan jo bo'i sku 'dra bzhengs nas/ ched du bstod pa ni/ 'di skad du/ bde bar gshegs pa dam pa chos kyi sku/ gsum bcu so gnyis mtshan ldan rnam par mdzes/ bai dur rya dang gtso ma'i gser gyi mdog/ zhal ni zla ba rgyas ltar 'od zer 'phro/ spyan gnyis pad ma'i 'dab ltar dkyus ring/ tshems ni kha ba ltar dkar mnyam thag bzang/ phyag zhabs 'jam zhing 'khor lo rtsis stong ldan/ sku bstod seng ge rgyal po'i ro stod 'dra/ ye shes dam pa rgyas zhing dpal dang ldan/ yon tan kun ldan 'dran zla rnam par bral/ 'gro dang 'ong ba gnas kyang yod min te/ mchod par 'os zhing bsod nams zhing du gyur/ ye shes pha rol phyin dang thams cad mkhyen/ las 'bras snang zhing zhabs su ldan pa dang/ byang chub dam pa bde bar gshegs pa dang/ 'jig rten mkhyen dang don dam rnam par rtogs/ bla na med cing skyes bu mchog tu gyur/ skyes bu 'dul ba byams dang ye shes can/ lha mi ston pa rgya chen 'dren par mdzad/ don dam dag pa gzhal nas 'jig rten mgon/ gzi brjid che zhing rdzu 'phrul che ba dang/ zab cing rnam par dag pa dang/ sems can kun gyi rgyud bstun rnam par 'dul/ bskal pa rdul snyed zhing sgrol chos 'khor bskor/ mi g.yo' (g.yo'i) rtag tu gnas zhing de bzhin

no/ ’gro ’ong thogs med kun tu khyab pa dang/ don dam stong pa’i chos nyid rnam par bshad/ sna tshogs gsung dbyangs phyogs bcur rgyas pa dang/ chos kyi sprin ni mnyam pa nyid du sprin/ kun tu char ’bab khyad par med pa dang/ byams dang snying rje thabs ni rnam par spyod/ chos kyi bdud rtsis sgo mo rgyas (SEVERAL SYLLABLE LACUNA)/ mun pa’i gling du rtag tu sgron me spar/ nyon mongs rgya mtsho rnam par dag pa dang/ sdug bsngal gdung rnams bde la rab bkod nas/ mun pa thoms pa rnams kyang ’od zer thob/ nyon mongs gdungs pa rnams la ’ang bsal bar ’gyur/ dri mas gos pa rnams ni dag byed cing/ ’khor ba bying ba rnams la bcom ldan ’das/ bla med byang chub du ni grol mdzad nas/ sngon tshe thabs bral du ni rnam par gshegs/ nyid kyis yan la sa rnams legs ston tshe/ dbu rgyan rgyal pos rgyal ba’i sku dran nas/ sprul pa’i (SEVERAL SYLLABLE LACUNA) sku gzugs bzhengs/ ga (SEVERAL SYLLABLE LACUNA) sku gzugs bzhengs dang gnyis su med pa dang/ sku gzugs dngos dang sgyu ma’i sku gzugs ni/ mi gzugs me long nang du shar ba bzhin/ phan tshun ’dud na khyad par med pa dang/ mi sor me long gzugs brnyan med pa yin/ rdzu ’phrul dam pa bsam gyi mi khyab pa/ zla ba gsal ba nam mkhar ’gro ba bzhin/ skad cig tsam na skal bzang ’das par ’gyur/ sems yod tsam gyi mchod par gyur pa dang/ bdag gi dge ba’i lam chen la bsam nas/ bstan pa dar phyir ’gro la bde ba sbyin/ gtso ma’i gser dang tshon na lna sogs pa’i/ brgyan te tsan dan sku ’drar bzhengs nas/ ’gro ba thams cad bde la ’god pa dang/ nyi ma stong ’ong phyogs bcur khyab pa ltar/ phyogs rnams kun du drin gyi khyab par ’gyur/ ri dang rgya mtsho kun g.yes pa’i/ /lha klu la sogs kun gyis skyobs pa dang/ mthong ba tsam gyi kun gyis dang ba skyed/ rtag tu bden pa’i lam la mi ldog cing/ phan yon rgya chen bsam gyis mi khyab pa’o// yung lo bcu pa’i lo zla ba bzi pa’i bcu bdun gi nyin// //

BIBLIOGRAPHY

dPyid kyi rgyal mo’i glu dbyangs: rGyal ba lnga pa chen mo Ngag dbang blo bzang rgya mtsho, *Gangs can yul gyi sa la spyod pa’i mtho ris kyi rgyal blon gtso bor brjod pa’i deb ther rdzogs ldan gzhon nu’i dga’ston dpyid kyi rgyal mo’i glu dbyangs zhes bya ba bzhugs so*, Mi rigs dpe skrun khang, Beijing reprint 1988.

Phur bu lcog Ngag dbang byams pa, *Grva sa chen po bzhi*: Phur bu lcog Ngag dbang byams pa, *Grva sa chen po bzhi dang rgyud pa stod smad chags tshul*, xylograph in sixty–two folios.

rGya Bod yig tshang: dPal ’byor (Shribhutibadra), rGya Bod yig tshang chen mo, Dung dkar Blo bzang ’phrin las ed., Si khron mi rigs dpa skrun khang, Chengdu 1985.

mGon po skyabs, *rGya nag chos ’byung*, Krung go’i Bod yig dpe rnying dpe skrun khang, reprint Si khron mi rigs dpe skrun khang, Zi ling 1998.

Bla ma dam pa bSod nams rgyal mtshan, *rGyal rab gsal ba’i me long*, rgyal sras Ngag dbang blo bzang and mGon po rgyal mtshan eds., Mi rigs dpe skrun khang, Beijing 1981.

sDe srid Sangs rgyas rgya mtsho, *Baidu rya g.Ya sel*, vol.II, T. Tsepal Taikhang (ed.), New Delhi 1971.

Kong sprul Yon tan rgya mtsho, *Shes bya kun khyab dzod*, stod cha, Mi rings dpe skrun khang, Pe cin 2002.

lCang skya Rol pa'i rdo rje, *Tsan dan jo bo'i lo rgyus skor tshad phan yon mdor bsdus rin po che'i phreng ba*, *dbu can* xylograph, lCang skya Rol pa'i rdo rje'i gsung 'bum vol. *ja*, LTWA, 2003.

Tsan dan gyi sku rGya nag sa na bzhugs pa'i byon tshul, *bTsan 'gyur*, *rGyud 'grel*, vol. Ru, f.154a line 1–f.155a line 4 in D.T. Suzuki, *The Tibetan Tripitaka*, 87, The Tibetan Tripitaka Research Institute, Tokyo–Kyoto 1957.

Hwang sMin zhin bSod nams rgya mtsho, Tsan *dan Jo bo'i lo rgyus Bog sgyur skyon sel*, sBrang char 1986, 2.

gNas rnying skyes bu rnams kyi rnam thar (also known as *Gyen tho chen mo*): bSwi gung nyams med Rin chen, *sKyes bu dam pa rnams kyi rnam par thar pa rin po che'i gter mdzod ces bya ba gzhugs so*, xylograph.

De'u dmar dge bshes bsTan'dzin phun tshogs, *Kun gsal tshon gyi las rim me tog mdangs ster 'ja 'od 'bum byin*, *dbu can* xylograph.

Si tu Pan chen Chos kyi 'byung gnas, *Dri bral shel gyi me long*, *The Autobiography and Diaries of the Si tu PaNchen*, Lokesh Chandra ed., Sata Pitaka Series, Vol. 77, International Academy of Indian Culture, New Delhi 1968.

Si tu Chos kyi rgya mtsho, *dBus gTsang gnas yig*: kAh thog Si tu'i dBus gTsang gnas yig, Gangs can rig mdzod n.33, Bod ljongs Bod yig dpe rnying dpe skrun khang, lHa sa 1999.

Rab brtan kun bzang 'phags kyi rnam thar: 'Jigs med grags pa, *Rab brtan kun bzang 'phags kyi rnam thar*, Bod ljomgs mi dmangs dpe skrun khang, Zi ling 1987.

Jackson D., *A History of Tibetan Painting*, Verlag der Osterreichischen Akademie des Wissenschaften, Wien 1996.

Precious Deposits Volume Three: Yuan Dynasty and Ming Dynasty, Morning Glory Publishers, Beijing 2000.

"Silk Painting of the Ming Dynasty in the Naining Qude Temple, Kangma County", Tibet Southern Ethnology and Archaeology, vol. 4, 1991, Sichuan University.

Terentiev A., *The Sandalwood Buddha of the King Udayana*, self published, St. Petersburg 2010.

Tucci G., *Tibetan Painted Scrolls*, Libreria dello Stato, Rome 1949.

Vitali R., *Early Temples of Central Tibet*, Serindia, London 1990.

Vitali R., "Sa skya and the mNga' ris skor gsum legacy: the case of Rin chen bzang po's flying mask", in R.Vitali ed., *Aspects of Tibetan History*, Lungta 14, Spring 2001.

Vitali R., "The history of the lineages of gNas rnying summarized as its 'ten greatnesses' in the sources (a survey of the period from the second half of the 8th century to the beginning of the Sa skya pa rule)", in H.Blezer ed., *Tibet Past and Present*, vol. I of the *Proceedings of the Ninth Seminar of the International Association for Tibetan Studies* (Leiden 2000), Leiden 2002.

Vostrikov, *Tibetan Historical Literature*, H.C. Gupta (transl.), Soviet Indology Series n.4, Calcutta 1970.

fig.1. The Tsan dan Jo bo, the sandalwood statue of Jo bo Shakyamuni (after A. Terentiev, *The Sandalwood Buddha of the King Udayana* pl. 17)

fig.2. A small statue being a replica in metal alloy
of the Tsan dan Jo bo (photo courtesy A. Heller)

fig.3. The gNas rnying scroll depicting the Tsan dan Jo bo
(Copyright, 2010, Thomas Laird. Photography by T.Laird and C.Clemens)

3. Bulletin of Tibetology 2012 [Robi] Vol. 48 No. 1.indd 90 29/08/13 5:39 PM

fig.4. An old picture of the gNas rnying scroll depicting the Tsan dan Jo bo (after "Silk Painting of the Ming Dynasty in the Naining Qude Temple, Kangma County" pl. 6)

fig.5. Detail of the gNas rnying scroll (photo courtesy L. Fournier)

fig.6. The face of the Tsan dan Jo bo being slightly *gnam gzigs* ("staring at the sky") in the gNas rnying scroll
(Copyright, 2010, Thomas Laird. Photography by T.Laird and C.Clemens)

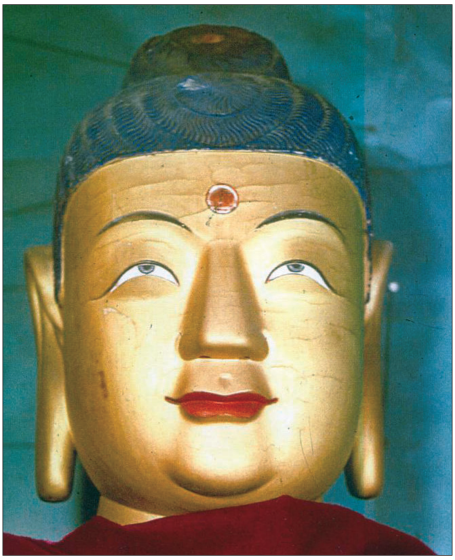

fig.7. The *gnam gzigs* glance on the face of the sandalwood statue
(after A. Terentiev, *The Sandalwood Buddha of the King Udayana* pl. 9)

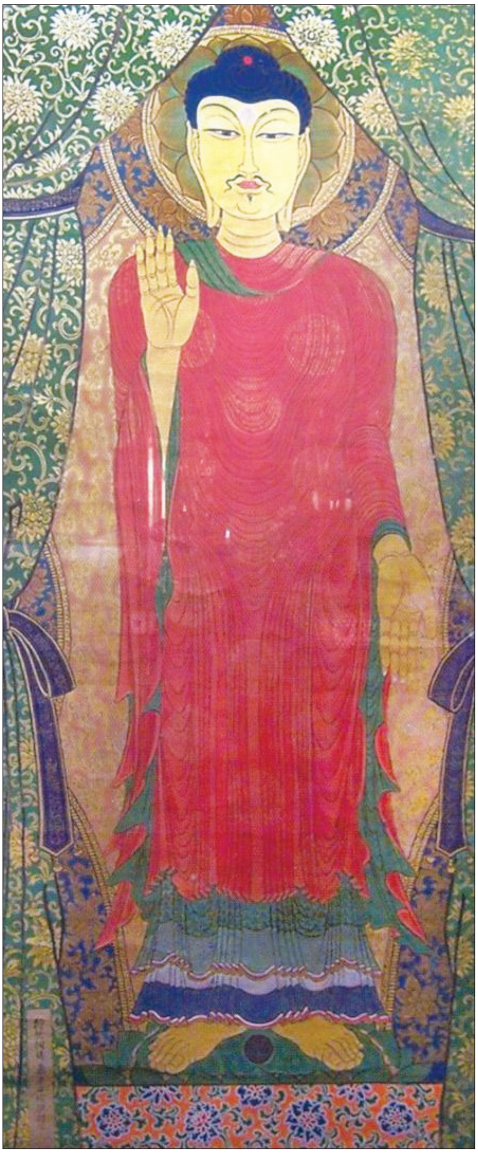

fig.8. The Tsan dan Jo bo portrayed in a painting housed at the Seryoji, Kyoto (after Terentiev, *The Sandalwood Buddha of the King Udayana* pl. 4)

fig.9. The Tibetan text of the inscription on the gNas rnying scroll (Copyright, 2010, Thomas Laird. Photography by T.Laird and C.Clemens)

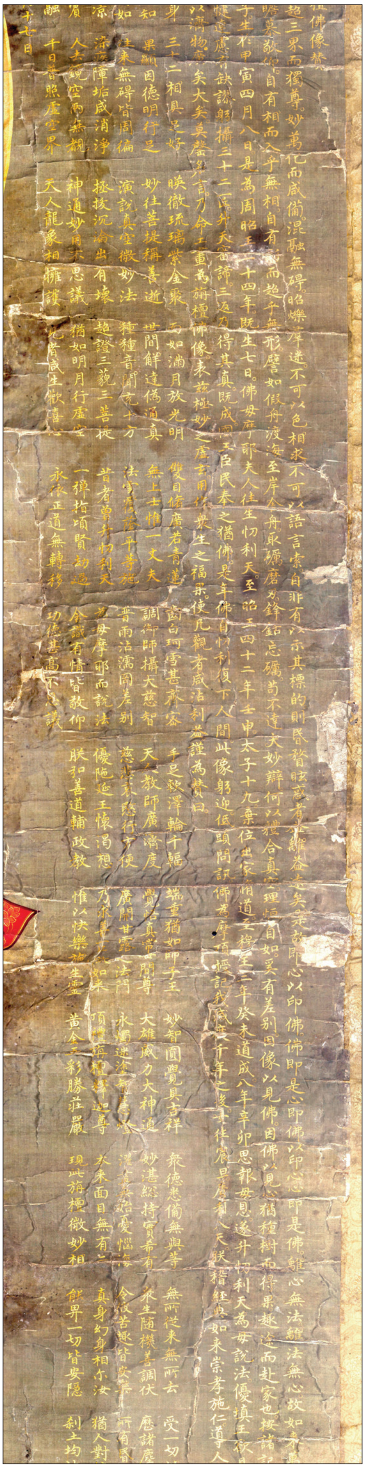

fig.10. The Chinese text of the inscription (Copyright, 2010, Thomas Laird. Photography by T.Laird and C.Clemens)

3. Bulletin of Tibetology 2012 [Robi] Vol. 48 No. 1.indd 94 29/08/13 5:39 PM

fig.11. A 15th century Chinese rendition in ink of the Tsan dan Jo bo, structurally similar to the gNas rnying scroll (after A.Terentiev, *The Sandalwood Buddha of the King Udayana* (Supplement) p.86–90 and plate on p.92)

fig.12. Detail of the monk in the top corner of the gNas rnying scroll (left side) (Copyright, 2010, Thomas Laird. Photography by T.Laird and C.Clemens)

fig.13. Detail of the monk in the top corner of gNas rnying the scroll (right side) (Copyright, 2010, Thomas Laird. Photography by T.Laird and C.Clemens)

3. Bulletin of Tibetology 2012 [Robi] Vol. 48 No. 1.indd 96 29/08/13 5:39 PM

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 97

APPENDIX TWO

༄༅། །ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཚད་ཕན་ཡོན་མདོར་བསྡུས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །ན་མོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནཱི་ཡེ། བརྩེ་དང་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོབས་བཅུའི་རྒྱལ། །མཚན་དཔེའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བར་མངོན་བཞེངས་པ། །ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་གཙུག་ན་ལྷ་ངེར་བརྗིད། །ཐུབ་དབང་ཤཱཀྱའི་གཙོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། །མགོན་དེས་སྙིགས་མའི་འགྲོ་ལ་ཐུགས་རྗེའི་འོད། །ལྷག་པར་འཕྲོ་བའི་བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ། །མཛེས་སྐུའི་བྱིན་རླབས་ཕུང་པོར་ཤར་བ་ལ། །ཕྱག་བསྐོར་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད།

དེ་ལ་འདིར་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་གི་སྲས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདེར་གཤེགས་གཞན་གྱིས་འདུལ་བར་མ་ནུས་པའི་ཞིང་འདིའི་སྙིགས་དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཐུ་དཔུང་ལྷག་པར་བསྐྱེད་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷར་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་བཀོད་པ་བསྟན་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་བསམ་གྱི་མི་ཁྱབ་པས་སྐྱེ་རྒུ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ལམ་གསལ་བར་མཛད། སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་འགྲོ་བ་བགྲང་ལས་འདས་པ་ལ་ཕན་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་བོན་བསྐྲུན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་དང་སྐུ་གདུང་ཤ་རི་རཾ་དང་གསུང་གི་རྟེན་ཆོས་སྐུའི་རིང་བསྲེལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་

སྡེ་དང་གཟུངས་སྔགས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་དང་། སྐུའི་རྟེན་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་། བཀའ་གནང་བ་བསྐུལ་ཏེ་བཞེངས་སུ་བཅུག་པའི་སྐུ་བརྙན་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུའང་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། དེ་ལ་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་ན་སྐུ་དངོས་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་དང་འདྲ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསག་པར་ལུང་བསྟན་པར་མཛད་པས་ན། ད་ལྟའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བཞེངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་དང་སྐལ་བར་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་སུ་ངེས་པ་སྙེད་པ་གལ་ཆེའོ།།

དེ་ལས་སྐུའི་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཐོག་མ་ནི། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་བེ་ཌཱུརྻའི་ཁྲབ་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེས་སུ་བསྐུར་བའི་ལན་དུ། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་སྟོན་པ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན། སྟེང་དུ་བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་བཅད། འོག་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་རྣམས་བཀས་གནང་བ་ལྟར་བྲིས་ཏེ་བསྐུར་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་བྲིས་སྐུ་བཞེངས་པའི་ཐོག་མ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་གནས་ལ་གཤེགས་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་སྟོན་པའི་སྐུ་ཚབ་ཏུ་ཙན་དན་གྱི་ཤིངྒ་ལས་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་པའི་ཙན་དན་ཇོ་བོར་གྲགས་པ་འདི་ནི་འབུར་སྐུ་བཞེངས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པར་དམ་པ་མང་པོས་བཤད་དོ།།

འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་ལོ་སོགས་ལ་རྒྱ་གར་ནག་དང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོའི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་འབྱུང་བའི་དབང

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 99

གིས་ལྷ་གནས་སུ་ཕེབས་པའི་ལོའི་གྲངས་ཀྱང་མི་མཐུན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་ན་
འདུལ་བ་ལུང་དང་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་སོགས་ལས་སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་བཞེངས་ཚུལ་
མདོ་ཙམ་བྱུང་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་དེ་ལས་རྒྱས་པར་སྣང་ཞིང་དེའི་
གྲངས་ཀྱང་ལེགས་པར་སྣང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ན། སྟོན་པ་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ལ་
སྤྱན་རང་གི་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་འཛམ་བུ་གླིང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་
སྐྱེས་པ་དེའི་དོན་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ལྷའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ཏེ། དེར་ཟླ་བ་གསུམ་དབྱར་
གནས་པར་བཞུགས། རང་གི་ཡུམ་དང་ལྷའི་གདུལ་བྱ་མང་པོ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་སོགས་
ཀྱི་དོན་མཛད། དེའི་ཚེ་ཤ་ར་ན་སིའི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་སྟོན་པའི་ཞལ་མ་མཇལ་བར་
ཡུན་རིང་སོང་བས་ཡིད་གདུངས་ཏེ། སྐུ་དངོས་དང་འདྲ་བའི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་པར་བསམས་
ཏེ་མོའུ་གལ་གྱི་བུ་ལ་སྨྲས། དེས་ཀྱང་བཟོ་བོ་མཁས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཁྲིད་དེ་རྫུ་
འཕྲུལ་གྱིས་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཕྱིན། སྟོན་པའི་སྐུ་དངོས་ལ་བལྟར་བཅུག་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱི་འོད་དང་གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་པའི་ཟིལ་གྱིས་བཟོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུའི་མཚན་རྣམས་
ཇི་ལྟ་བཞིན་ཡིད་ལ་གཟུང་མ་ནུས་པ་ན་སྟོན་པས་ཆུ་ཀླུང་གི་འགྲམ་དུ་ཕེབས། སྐུ་བཞེངས་
སྐབས་སུ་བཞུགས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཆུ་ནང་དུ་ཤར་བ་ལ་ལན་གསུམ་བསྐོར་ཏེ་བལྟས་ལ་
མཚན་བཟང་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཡིད་ལ་བཟུང་བ་ལྟར་ཙན་དན་གོ་ཤིརྵ་ལས་སྐུ་གཟུགས་
བཞེངས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ཚེ་ན་བཟའ་ཡང་ཆུའི་གཉེར་མས་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
ཡོད་པ་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་ཆུ་རིས་མར་བསྒྲུབས། དེ་ཡང་སྟོན་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་ཉི་མ་
གཅིག་ལ་བསྒྲུབས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནའི་མཆོད་གནས་སུ་བཞུགས། དེ་ནས་སྟོན་པ་

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 100

སྤྱིར་མི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་ཚེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྐས་གསུམ་སྤྲུལ་ཏེ་གཡས་པར་ཚངས་པ་
ཆེན་པོ་གདུགས་དཀར་པོ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན་གཟུང་བ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་
དང་བཅས་པ་དང་། གཡོན་པར་བརྒྱ་བྱིན་རྔ་ཡབ་དཀར་པོ་ནོར་བུའི་ཡུ་བ་ཅན་ཐོགས་པ་
འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དང་། སྟེང་ནས་གནས་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་
ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོ་མང་པོས་མཆོད་རྫས་སྣ་ཚོགས་པ་ཐོགས་པས་མཆོད་ཅིང་། མདུན་ནས་
རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་དྲི་བཟང་པོའི་སྤོས་ཐོགས་པས་བསུས་ཏེ་སྟོན་
པ་རང་ཉིད་ཐེམ་སྐས་དབུས་མ་ནས་མཚན་དཔེའི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འབར་བར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ལྟར་ལྷམ་མེ་ལྷན་ནེ་ལྷང་ངེ་ར་རེས་རྫུ་འཕྲུལ་དང་རེས་ཞབས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་བྱོན།
དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། བློན་པོ་དང་། བྲམ་ཟེ་དང་།
ཁྱིམ་བདག་ཕོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཅི་འབྱོར་བའི་མཆོད་རྫས་སྣ་ཚོགས་པ་ཐོགས་ནས་
བསུ་བ་བྱས་སྐབས་སྐུ་བརྙན་འདིས་ནམ་མཁར་འཕགས་ཏེ་གོམ་པ་དྲུག་བསུས་ཏེ། སྐུ་
དངོས་དང་མཇལ་སྐབས་དབུ་གུག་གུག་པ་ལན་གསུམ་གྱིས་སྐུ་ཁམས་འདྲི་བའི་ཚུལ་མཛད།
སྟོན་པས་སྐུ་བརྙན་འདིའི་དབུ་ལ་ཕྱག་གཡས་པ་བརྐྱངས་ཏེ་བཞག་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་
དང་འདྲ་བའི་བསྔགས་པ་མཛད་ཅིང་། ང་ནི་མྱ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་
འདས་ནས། །ཤར་ཕྱོགས་ཙི་ནའི་ཡུལ་དུ་ཁྱོད། །བསྟན་དང་འགྲོ་ཕན་དོན་ལ་བཞུད།
།ཅེས་ལུང་བསྟན་ནས་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་ལ་ལེགས་སོ་བྱིན་ཏེ་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཐོག་མ་བཞེངས་
པ་འདི་ངའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་མང་པོའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཞིང་དམ་པར་གྱུར་པ་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
བསྐྱེད་པའི་གཞི། སྡིག་སྒྲིབ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བླ་ན་མེད་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 101

སྐུ་བརྙན་བཞེངས་པའི་སྲོལ་གསར་དུ་གཏོད་པ་ཁྲོད་དང་འདྲ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང༌། ལྷའི་དབང་པོས་ཀྱང༌། ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་དགའ་བར་བྱོས་ཤིག་རྙེད་པ་ལེགས་པར་བརྙེས་སོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བས་གཟེངས་བསྟོད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་གྱ་ལྔའི་བར་དུ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་གནས་དམ་པར་བཞུགས། དེ་ནས་ཁིའུ་ཚིའི་ཞེས་བྱ་བ་མི་ཡུལ་དུ་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བཞུགས། དེ་སྐབས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ཐང་གུར་གྱི་བྱེ་བྲག་ཆེན་གུར་གྱིས་བཟུང་བའི་སྐབས་ཡིན་ལ་དེའི་ཞི་ཅུ་རྒྱལ་པོ་པུ་ཀྱུན་གྱིས་དམག་དཔོན་ལུའི་ཀྭང་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་མངགས། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཕྲན་འགའ་ཞིག་དབང་དུ་བསྡུས། ཇོ་བོའི་སྐུ་བརྙན་འདི་དང་སྟོན་པའི་རིང་བསྲེལ་ཤཱ་རི་རཾ་ཚེ་བ། པཎྜི་ཏ་ཀུ་མ་ར་ཛཱི་རྣམས་གདན་དྲངས། ཕྱིར་ལོག་བའི་ལམ་དུ་པཎྜི་ཏས་མངོན་ཤེས་དང་གྲུབ་རྟགས་མང་པོ་བསྟན་པས་དམག་དཔོན་དད་པ་ཆེར་འཕེལ་རིམ་གྱིས་སི་ཆྭན་དུ་སླེབ་པ་ན་རྒྱལ་པོ་སྤུ་མ་འདས། དུས་གཟེངས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་ཐུག་པས་པཎྜི་ཏའི་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་ལིའར་ཅེའུ་མཁར་དུ་ཧེན་རྣམས་གདན་དྲངས། དམག་དཔོན་འདིས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་གྲུ་དུ་མ་ཞིག་ལ་དབང་བསྒྱུར། དུས་ཕྱིས་ཡཽ་ཆང་གི་བུ་ཡཽ་ཕིང་རྒྱལ་པོས་ཇོ་བོའི་སྐུ་དང་འཕེལ་གདུང་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཆང་ཨན་མཁར་དུ་གདན་དྲངས། གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞེངས་པ་དང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མང་དུ་བསྒྱུར་བ། དགེ་འདུན་སྟོང་ཕྲག་ལོང་བའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྡེ་ཡར་དུ་བཙུགས་པ་སོགས་བསྟན་པ་ལ་བསྙེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེར་ཞུས། དེ་ལྟར་སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་ཆེན་པོ་ཐང་གུར་སོགས་ཀྱི་དུས་སུ་སི་ཆྭན་དང་ཧྭའི་ནན་དང་ཀྱའང་ནན་སོགས་ཞིང་ས་དུ་མར་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ཏེ་འགྲོ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་མཆོད་པར་བྱས། དེ་ནས་རྫུར་

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 102

ཆིང་དའི་ཀྱིན་གྱི་དུས་སུ་ད་ལྟ་པེའི་ཀྱིང་དུ་གྲགས་པའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་གདན་དྲངས། མིན་ཙུང་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་བསྙེན་བཀུར་དང་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཤིང་དའི་ཀྱིན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕོ་བྲང་ནང་གི་ལྷ་ཁང་གཞན་དང་གཞན་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་མཆོད་པར་བྱས། དེ་ནས་དའི་ཡོན་ཞེས་པ་ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་དུས་སུ་ཞིང་ཨན་ས་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་མཆོད་ཅིང་ཁྱད་པར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་དུས་སུ་ད་ལྟའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བཞེངས་པའི་གནས་གཞི་འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་གསར་དུ་བཞེངས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཙུགས་ཤིང་རྟེན་འདི་ཉིད་ལ་མཆོད་པ་བླ་ན་མེད་པ་བྱས། ཧོར་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་། ཆེན་པོ་མིང་གི་དུས་སུ་ཡང་ཕོ་བྲང་འདི་གའི་ལྷ་ཁང་དག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལས་འུ་ཅག་ཆེན་པོ་ཆིང་གི་དུས་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ལོ་བཞི་པར་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཤེད་ཙུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་གསེར་མཁར་གྱི་ནང་ཕོ་བྲང་ནང་མའི་ཉེ་འདབས་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་གསར་དུ་བཞེངས། ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དེར་གདན་དྲངས་ཏེ་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སུ་བཅུག །རང་དེའི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཚོགས་པར་བྱས། བྱམས་གླིང་མཁན་པོ་ལྷ་རྗེ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་བླ་མར་བསྐོས། རྟེན་རྣམས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་དང་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་བསམ་གྱི་མི་ཁྱབ་པས་བསྟི་སྟང་དུ་བྱས། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ནར་མའི་རྒྱུན་འཛུགས་པ་སོགས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྤྱི་ཞུ་བླ་ན་མེད་པ་མཛད། དེ་ནས་ད་ལྟའི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཕྱག་སྲོལ་བཟང་པོ་གོང་འཕེལ་དུ་མཛད་དོ།།

དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པའི་འབྲུངས་ལོ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 103

མང་དུ་སྣང་ནའང་རྟེན་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཚང་ལ་ཡོད་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན། སྟོན་པ་ཅེའུ་གུར་གྱི་དུས་ཤིང་ཕོ་སྟག་ལ་འབྲུངས་པ་ནས་བརྩིས་པར་ད་ལྟའི་ཆེན་པོ་ཆིང་གི་གནམ་སྐྱོང་ལོ་སོ་ལྔ་པ་ལྕགས་ཕོ་སྟག་གི་ལོ་འདི་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་གོ་བདུན་པ་ཡིན་པར་སྣང་ཞིང་སྐུ་གཟུགས་འདི་ཉིད་སྟོན་པའི་དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ལྕགས་མོ་ཡོས་ལ་བཞེངས་པར་བཤད་དོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་སྐུ་གཟུགས་འདི་ཉིད་ནི་སྐུ་རྒྱུ་ཙནྡན་གོ་ཤཱིརྵ་ལས་བསྒྲུབས་པ། སྤྱི་གཙུག་བལྟར་མི་མངོན་པ་སོགས་མཚན་དཔེ་རྣམས་གསལ་བ། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་འདྲེན་པ་མཚོན་པའི་སྤྱན་ཅུང་ཟད་གྱེན་དུ་གཟིགས་པ། ཕྱག་གཡས་སྐྱབས་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་སྐྱེ་རྒུ་ཐམས་ཅད་སྲིད་ཞིའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་། གཡོན་མཆོག་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་འགྲོ་བ་རྣམས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་མཚོན་པ། ཞབས་གཉིས་མཉམ་སྟབས་ཀྱིས་བཞེངས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ནམ་ཡང་སྐྱོ་ངལ་མེད་པ་མཚོན་པ། ཐུགས་ཀ་ན་དྲོད་ཏ་ཛ་ཙམ་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཞབས་མཐིལ་དང་གདན་གྱི་བར་ན་སྐུད་པ་ཤོང་བ་ཙམ་གྱི་བར་སྟོང་ཡོད་པ། བཟོ་བོ་གཞན་གྱིས་འདྲ་སྐུ་ཇི་ལྟར་བཞེངས་ཀྱང་སྐུའི་ཉམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོང་དཀའ་བ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཞིང་། བླ་མ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་དང་རྒྱལ་བློན་སྦྱིན་བདག་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མཇལ་སྐབས་སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་མཐོང་སྣང་དུ་མ་འབྱུང་བ་དང་། ནད་དང་སྡུག་བསྔལ་དྲག་པོས་གཙེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པ་ན། ཉམས་དང་རྨི་ལམ་དུ་སྐུ་དངོས་ཀྱི་སྣང་བ་སྟོན་ཏེ་དབུགས་འབྱིན་པར་མཛད་པ་སོགས་སྐུ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་ཀུན་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་ལགས་སོ།།

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 104

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་རླབས་ཤིང་ལུང་བསྟན་པའི་རྟེན་མཆོག་འདི་ཉིད་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱི་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་སྔོན་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཞུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་རྩེ་གཅིག་ཏུ་དད་ཅིང་མོས་པས་ཕྱག་མཆོད་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེས་ན་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མ་མཆིས་པའི་སྐུ་མཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་མཇལ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བགྱིས་ལ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩེ་གཅིག་པའི་དད་པ་དང་གུས་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཅི་འབྱོར་པའི་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་དང་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་དང་། ངག་གིས་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་ལ་ནུས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་བརྩོན་པར་བྱ་ལ་དེ་ཡང་དེས་འབྱུང་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས་ཁ་བསྒྱུར་བ་ལ་འབད་འཚལ་ལོ།།

ཡང་བསྐོར་བའི་གྲངས་ལ་སྐུ་དངོས་ལ་གཞལ་བའི་བསྐོར་ཚད་ནི། ནང་བསྐོར་གྱི་གྲངས་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བདུན་ཅུ། བར་བསྐོར་མཆོད་རྟེན་དང་བཅས་ན་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ། ཕྱི་བསྐོར་རྒྱབ་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་བཅས་པ་བསྐོར་ན་སྟོང་ཕྲག་ཅིག་དང་། ལྔ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་བྱས་ན་བསྐོར་འབུམ་ལྷག་དང་བཅས་པ་རྫོགས་པར་སྣང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་ཕྱག་མཆོད་བསྐོར་བ་སོགས་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་དང་། །འཛིམ་པའི་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་དག་ལའང་རུང་། །རྩིག་ངོས་བྲིས་དང་རྡུལ་ཕུང་མཆོད་རྟེན་ལ། །དེ་ལ་མེ་ཏོག་དང་ནི་སྤོས་གསོལ་ཏེ། །དེར་ནི་གང་གིས་རབ་སྙན་ཅང་ཏེའུ་དང་། །རྔ་དང་ཛ་ཆེན་རོལ་མོའི་སྒྲ་བྱེད་བཅུག །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་མཆོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གང་ཞིག་ཛ་རྣམས་རབ་ཏུ་

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 105

བཙུད་བྱེད་ཅིང་། །པི་ཝང་དང་ནི་ཕེག་དང་མཁར་ཆེན་ཛ་། །ཛྷ་ཛ་རྒྱུད་གཅིག་གླིང་བུ་ཡིད་འོང་དང་། །ཨ་གོ་ན་ད་རབ་ཏུ་སྙན་འབྱིན་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ཁྱད་པར་དུ་བསྐོར་བ་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་ལས། སྡིག་ཆགས་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། །སུ་ཞིག་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་ནི། །ཚེ་རབས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚེ། །དྲན་དང་ལྡན་ཞིང་བློ་གྲོས་ལྡན། །བསོད་ནམས་ལྡན་ཞིང་འཇིགས་མེད་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །ཚེ་རབས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །ལྷ་དང་ཀླུ་དང་གནོད་སྦྱིན་དང་། །སྲིན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་འགྱུར། །དེས་ནི་གང་དག་བསྟན་པ་ཡི། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་སྤོང་། །སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་རབ་མཛེས་པ། །མཉེས་པར་བྱེད་འདི་དལ་བ་གཅིག །མདོག་ལྡན་གཟུགས་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །མཚན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་དང་། །མཐུ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །ལེ་ལོ་ཅན་དུ་དེ་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་ཕྱུག་ཅིང་ནོར་ཆེར་འགྱུར། །བསོད་ནམས་ལྡན་ཞིང་ཛེ་བ་མེད། །འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་མཉེས་བྱས་ནས། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྙི་སྣང་བྱེད། །བདག་མེད་སྟོང་པའི་ཆོས་ཐོས་ན། །དེ་ནི་ཆོས་ལ་རྨོངས་མི་འགྱུར། །མྱུར་དུ་དད་པ་ཐོབ་འགྱུར་ཞིང་། །ཆོས་དོན་ཇི་བཞིན་མཁས་པར་འགྱུར། །ཚོང་དཔོན་ཁྱིམ་དང་རྒྱས་པ་དང་། །ཕྱུག་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དཔལ་ཞིང་སྦྱིན་པའི་བདག་པོར་འགྱུར། །གཏོང་བ་བཏང་ཞིང་སེར་སྣ་མེད། །འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གང་ཡང་རུང་། །ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རིགས་མཛེས་པ། །དེར་ནི་བསྟན་པ་དེ་སྐྱེ་སྟེ། །དམའ་བ་དག་ན་རྣམ་པར་སྤངས། །མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ཏུ་ཡང་། །དབང་ཆེར་གྲགས་པའི་ཁྱིམ་བདག

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 106

དང་། །དཔལ་དང་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པར་འགྱུར། །བྲམ་ཟེ་སླ་ལ་ཆེ་འདྲ་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་ཞིང་མང་ཐོས་དང་། །རྒྱལ་རིགས་སླ་ལ་ཆེ་འདྲ་དང་། །ཕྱུག་ཅིང་ནོར་ཆེར་ལྡན་པར་འགྱུར། །རིས་བསྐོར་རྒྱ་མཚོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི། །ས་ཀུན་ལ་ནི་གང་སྨོན་པ། །གླིང་བཞི་དག་གི་དབང་ཕྱུག་བླ། །རྒྱལ་པོ་ཆོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ། །རིན་ཆེན་བདུན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་སྲིད་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྙེ་སྙང་བྱེད། །འདི་ནས་ཤི་འཕོས་མཐོ་རིས་སུ། །སོང་ནས་སངས་རྒྱས་བསྙན་ལ་དང་། །ལྷུན་པོའི་ཁྲོམ་གྱི་དབང་ཕྱུག་པོ། །ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འགྱུར། །ལྷ་དབང་ཤིན་ཏུ་འཐབ་བྲལ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དགའ་ལྡན་དང་། །ལྷ་དབང་ཤིན་ཏུ་འཕྲུལ་དགའ་དང་། །དབང་སྒྱུར་འཇིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །དེ་ནི་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ། །ཚངས་པའི་དབང་ཕྱུག་མཁས་འགྱུར་ཞིང་། །ལྷ་རྣམས་བྱེ་བས་མཆོད་པར་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། །མི་གང་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་ཡི། །བསྔགས་པ་བསྐལ་པ་བྱེ་བར་ཡང་། །བརྗོད་པས་ཟད་པར་བྱ་མི་ནུས། །སུ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་ཕྱག་འཚལ་བ། །དེ་ནི་བསྐལ་པ་བྱེ་བར་ཡང་། །ནམ་ཡང་ལོང་ཞིང་འཐེང་མི་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། །མངོན་དུ་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་ནི། །བུང་བ་སྔོན་པོ་མཛེས་འདྲ་ཡི། །རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་ཐོབ་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །དེ་ནི་ངེས་པར་རྟག་ཏུ་ཡང་། །མཐུན་པའི་དོན་ཀུན་འཐོབ་འགྱུར་ཞིང་། །དོན་མིན་རྣམས་ནི་སྤངས་པར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །མཐུ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་ལེ་ལོ་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་ལྡན་པར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་བསྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །བརྩོན་

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 107

འགྲུས་བརྟན་ཅིང་མཐུ་བརྟན་ལ། །བརྟན་ཞིང་རྣམ་པར་གནོན་བརྟན་དང་། །དེ་ནི་མྱུར་དུ་
མཁས་པར་འགྱུར། །མེ་དང་དུག་དང་མཚོན་གྱིས་དེ། །ནམ་ཡང་འཆི་དུས་བྱེད་
མི་འགྱུར། །མཁས་པ་ཚོ་ནི་རྫོགས་རྫོགས་སུ། །ཟད་པར་བྱས་ནས་འཆི་དུས་བྱེད། །མཚོད་
རྟེན་བསྐོར་བ་བྱས་ན་ནི། །ཕོ་བྲང་འཁོར་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་། །གྲོང་རྡལ་རྣམས་སུ་ལོངས་
སྤྱོད་དང་། །གཟུགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཚེ།
།དེ་ནི་འདོད་པ་མི་སྟེན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱང་གཙང་ལ་གོས་གཙང་ཞིང་། །གཙང་མའི་ཆོས་ལ་
གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་མི་བསླུ་བ་ལ་ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཤུགས་དྲག་པོས་སྐོར་བ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་།
བསྐོར་བའི་སྔགས་ནི། ན་མོ་བྷ་ག་ཝ་ཏེ། རཏ་ཀེ་ཏུ་རཱ་ཛཱ་ཡ། ཏ་ཐཱ་ག་ཏཱ་ཡ་ཨརྷ་ཏེ་སམྱ་
ཀྶཾ་བུདྡྷཱ་ཡ། ཏདྱ་ཐཱ། ཨོཾ་རཏྣེ་རཏྣེ་མཧཱ་རཏྣེ། རཏྣ་བི་ཛ་ཡ་སྭཱཧཱ། ཡང་ན། ན་མོ་དག་
ཌི་ཏྲི་ཀཱ་ལ་སརྦ་རཏྣ་ཏྲ་ཡཱ་ཡ། ནམཿཔྲ་དྐྱཱ་སུ་པྲ་དྐྱཱ་སརྦ་བཱ་བཾ་བི་ཤོ་དྷ་ནི་སྭཱཧཱ།
ཞེས་པ་གཉིས་གང་རུང་འདོན་བཞིན་པས་བསྐོར་ན་འགྱུར་ཆེ་བར་གསུངས། དེ་མིན་ཀྱང་
མི་འཁྲུགས་པའི་གཟུངས་དང་མ་ཎི་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གང་ཡིན་གྱི་
སྔགས་སམ་གསོལ་འདེབས་ལ་སོགས་པ་བཟློད་བཞིན་པས་བསྐོར་བ་བྱས་ན་མདོ་ལས་འབྱུང་
བའི་ཕན་ཡོན་དེ་དག་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ནད་གདོན་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ལས་ཐར་པ་དང་། རིགས་བརྒྱུད་ཚེ་བསོད་དཔལ་འབྱོར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
སོགས་རྒྱས་པ་དང་། ལས་ངན་པའི་སྡིག་སྒྲིབ་དག་པའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་འབྱུང་བ་སོགས་
ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་ཀུན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པས་ཚོགས་ཆུང་དུས་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་
པོ་ལེན་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་འཚལ་ལོ།།

4. Tsendan Jowo Appendix 2 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 2 20/08/13 10:35 AM Page 108

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་དངོས་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་སྐུ་བརྙན་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་འདི་ཕྱིའི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་དུ་སྩོལ་བའི་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཙན་དན་ཇོ་བོར་གྲགས་པའི་རྟེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྐོར་ཚད་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་མདོ་སྔགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་ཤར་རྩེ་མཁན་པོ་ནོ་མིན་ཧན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གསུང་གིས་བསྐུལ་བ་དོན་ཡོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱལ་ཁམས་སྤྱུལ་བའི་སྤྱི་སྣོད་འཛིན་པ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་བཀོད་པའི་ཡི་གེ་པ་ནི་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་ཕྲེང་བ་འཛིན་པ་དཔྱོད་ལྡན་གུ་ཤྲཱི་ངག་དབང་བསྟན་འཕེལ་གྱིས་བགྱིས་པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག ། ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་བསྐོར་ཚད་ཕན་ཡོན་མདོར་བསྡུས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་པར་བྱང་འདི་ཧར་ཆེན་ཨེ་སུ་ཧག་བརྟན་ཨ་གེའ་མི་ཕྱེད་དད་པས་རྒྱུ་སྦྱོར་གྱི་པར་དུ་སྒྲུབ་པའི་དགེ་བས། ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། དགེའོ། ། ལེགས་སོ། ། མངྒ་ལཾ།།

ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། པོད་ཛ་པ། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། དྷ་རམ་ས་ལ། ༢༠༠༣ དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ༦༤༣–༦༥༧ བར་ནས་ཟུར་དུ་ཕྱུངས་པའོ།།

APPENDIX THREE

ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས། བོད་འགྱུར་སྐྱོན་སེལ།

ཏྭང་སྨིན་ཞིན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

བོད་ཡིག་གི་བསྟན་འགྱུར་པེ་ཅིན་དཔར་མ་ནུ་པོད་ཤོག་ངོས་ 154 ན་ “ཙན་དན་གྱི་སྐུ་རྒྱ་ནག་ནས་བཞུགས་པའི་བྱོན་ཚུལ་” ཞེས་བྱ་བ་ཡུ་གུར་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ཞིག་བཞུགས། དེར་འགོད་སྟོན་པའི་འབྱུངས་ལོ་ཅིའུ་དབང་ཁྲི་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ (1027) དེ་བོད་དུ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་དེབ་ཐེར་སྔོན་པོར་དྲངས་པ་ནས་བཟུང་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་གྱུར་ཏེ། ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལུགས་ཞེས་གྲགས། སྐུ་རྟེན་དེ་རྒྱ་གར་ནས་ལི་ཡུལ། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ས་དུ་མར་གདན་དྲངས་པའི་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོའི་མིང་རྣམས་ཡུ་གུར་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྒྲ་གདངས་ཟུར་ཆགས་མང་དུ་བྱུང་བས་དེང་སང་གི་ཡུལ་གྲུ་གང་དང་གང་ཡིན་ཕལ་ཆེར་ངོས་འཛིན་དཀའ་བར་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གི་ས་ཆ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་སྐུ་མཆོག་འདི་བཞུགས་པའི་ལོ་གྲངས་རེ་རེ་ནས་བཀོད་ཡོད་ཀྱང་། བསྡོམས་རྩིས་བྱས་ན་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་དང་བཞི་ཡིན་གྱི། ལོ་རྒྱུས་རང་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་བསྡོམས་གྲངས་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔ་དང་མི་མཐུན། གཞན་ཡང་ལོ་རྒྱུས་འདི་བརྩམས་པའི་ལོ་ནི་ཆུ་ཕག་ (སྤྱི་ལོ་ 1263) ཡིན་པར་ངེས་ལ། གལ་ཏེ་གཞུང་དེའི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་སྐུ་མཆོག་བཞེངས་ནས་ཆུ་ཕག་འདིའི་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔ་ལོན་པ་དང་། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཆུ་ཕག་ཡན་ལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་དང་བཅུ་གསུམ་ལོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྟེན་དེ་བཞེངས་པའི་ལོ་ནི་

སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་བདུན་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག (791) ས་སྤྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གོང་དུ་གསུངས་པའི་ལུགས་ཡོས་ (སྤྱི་ལོ་ 990) དང་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར། དེ་ལྟ་བས་ན་ཕྱིས་སུ་ལུང་སྤྲུ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་བརྩམས་པའི་སྐབས། རྒྱ་གར་དང་ལི་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་གྲངས་ལས། མི་ཉག་མན་ཆད་ཀྱི་ལོ་གྲངས་གཅིག་ཀྱང་མ་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འགལ་བ་དེ་ལ་ཐུགས་དོགས་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་སྙམ།

ལུང་སྤྲུའི་ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཕན་ཡོན་མདོར་བསྡུས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་རྩོམ་འཕྲོ་ལས། "བོད་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་ན་འདུལ་བ་ལུང་དང་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས་སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་བཞེངས་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བྱུང་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དེ་ལས་རྒྱས་པར་སྣང་ཞིང་དེའི་ཁྲུངས་ཀྱང་ལེགས་པར་སྣང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ན། "'སྟོན་པ་ཙེའུ་གྱར་གྱི་དུས་ཤིང་སྟག་ (སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་ 1027) ལ་འཁྲུངས་པ་ནས་བརྩིས་པར་ད་ལྟའི་ཆེན་པོ་ཆིང་གི་གནམ་སྐྱོང་ལོ་སོ་ལྔ་བ་ལུགས་མོ་སྟག་གི་ལོ་ (སྤྱི་ལོ་ 1770) འདི་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་གོ་བདུན་ཡིན་པར་སྣང་ཞིང་། སྐུ་གཟུགས་འདི་ཉིད་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་ལུགས་ཡོས་ (སྤྱི་ལོ་ 990) ལ་བཞེངས་པར་བཤད་དོ།" །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། སྨིན་གླིང་ལོ་ཆེན་དྷརྨ་ཤྲཱིའི་ཉིན་བྱེད་སྣང་བའི་རང་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ་ལས་བསྟན་འགྱུར་པེ་ཅིན་དཔར་མའི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། "ཡང་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་ལོན་པའི་ཚེ་ཙན་དན་གྱི་སྐུས་རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྲོ་དོན་བྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལ་བསྟན་ནས། སེ་ཆེན་རྒྱལ་སར་ཕེབས་ནས་ལོ་ངོ་ཕྱེད་དང་གསུམ་འགྲོ་བ་ཆུ་མོ་ཕག་ (སྤྱི་ལོ་ 1263) ལ་རྩིས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཆུ་ཕག་ཡར་གདོགས་པ་ཡན་ཆོད་ལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་དང་བཅུ་གསུམ་ལོན་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཤིང་བྱི་ནས་ད་ལྟའི་ལུགས་བྱ་ (སྤྱི་ལོ་ 1681) འདི་ཡན་ལ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན་སོང་བའི་

ཕྱིར། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལྷུགས་བྱ་འདི་ཡན་ལ་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་འདས་ཏེ་ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལུགས་སོ།།” (ལྷ་སའི་ལྷུགས་དཔར་གསར་པ་ཤོག་ངོས་ 73) ཞེས་བརྩིས་པ་དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་ 749 ས་འབྲུག་ཡིན་དགོས་ལ། གོང་དུ་བཤད་པའི་འགལ་བ་སོགས་ན་གནས་སོ།།

འོ་ན་སྐྱོན་དེ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་འགྱུར་ན་བཞུགས་པའི་གཞུང་འདི་ཐུང་ངུ་ཞིག་ཐིག་ཕྲེང་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཙམ་ལས་མེད། བདག་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཞིབ་དཔྱོད་ལ་སྟབས་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་འདིར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཤུས་ན།

༄༅། །ཙན་དན་གྱི་སྐུ་རྒྱ་ནག་ནས་བཞུགས་པའི་བྱོན་ཚུལ་བཞུགས་སོ།།

ཨོཾ་སྭསྟི་སིདྡྷཾ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་བལྟམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དང་། ཙན་དན་གྱི་སྐུའི་བྱུང་ཚུལ་རྒྱའི་ལུགས་ཀྱིས་མདོར་བསྡུས་པ་ལ། རྒྱལ་རབས་ཅེའུ་ཞེས་བྱ་བའི་རིང་ལ་རྒྱལ་བུ་བཞི་པ་ཅེའུ་དབང་ (周昭王) ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་སར་བཏོན་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལོན་པའི་དུས། ཤིང་སྟག་ལོ་ (སྤྱི་ལོ་སྔོན་ 1027) ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་པར་བལྟམས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པའི་དུས་སུ་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ཆེན་མོ་འདས་ནས་ལྷའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས། རྒྱལ་པོ་ཅེའུ་དབང་ (昭王) རྒྱལ་སར་བཏོན་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ལོན་པའི་དུས་སུ། རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ལོ་བཅུ་དགུ་ལོན་ནས་ཁྱིམ་དོར་ནས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཤེགས་ནས་གངས་ཀྱི་རི་ལ་དཀའ་བ་མཛད་ནས། ཅེའུ་དབང་གི་རྒྱལ་རབས་ལྔ་པ་མུ་དབང་ (周穆王) ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་སར་བཏོན་ནས་ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་ཆུ་ལུག་ (སྤྱི་ལོ་སྔོན་ 998)

5. Tsendan Jowo Appendix 3 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 3 20/08/13 10:52 AM Page 112

ལོ་ལ་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ལོ་སུམ་ཅུ་ལོན་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ཚེ། ཡུམ་གྱི་དྲིན་དགོངས་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལྷའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཡུམ་ལ་ཆོས་བཤད་ནས་ལྷའི་ཡུལ་དུ་དབྱར་ཟླ་གསུམ་བཞུགས་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་དྲ་ཨུ་ཡ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དྲན་ནས་མོ་དགལ་གྱི་བུ་ལ་ཞུས་པས། མོ་དགལ་གྱི་བུས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བཟོ་བོ་སུམ་ཅུ་གཉིས་དང་ཙན་དན་དམར་པོ་སྤྲུག་པོ་དང་བཅས་བསྐྱངས་ནས་ལྷའི་ཡུལ་དུ་ཁྱེར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་བལྟ་ན་ཆོག་མི་ཤེས་པ་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཟོད་ནས་མིའི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ། རྒྱའི་ཡུལ་གྱི་ཅེའུ་ (སུ་) དབང་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་སར་བཏོན་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་ལོན་པའི་དུས་སུ་ལྕགས་ཡོས་ (སྤྱི་ལོ་ 990) ལོ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷའི་ཡུལ་དུ་དབྱར་ཟླ་ཚར་ ······ མིའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་ཙན་དན་གྱི་སྐུ་མཆོག་འདིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དབུ་བཀུག་ནས་སྐུ་ཁམས་འདྲི་བའི་ཚུལ་བཞེངས་ཏེ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཕྱག་བརྐྱངས་ཏེ་སྐུ་མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བོར་བཞག་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་ལོན་པའི་ཚེ་རྒྱ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གཤེགས་ཏེ་ལྷ་མིའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ནས་བཟུང་ནས་ཙན་དན་གྱི་སྐུ་མཆོག་འདིས་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་ལྔ་བཞུགས། ཁྲུ་སེན་ཞེས་བྱ་བའི་ལི་ཡུལ་དུ་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་བཞུགས། དེ་ནས་མི་ཉག་ཡུལ་གྱི་བྱང་ངོས་སུ་ལོ་བཞི་བཅུ་བཞུགས། དེ་ནས་ཀྱིན་ཚང་ཧུར་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞུགས། དེ་ནས་བྱང་གནམ་དུ་ལོ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་བཞུགས། དེ་ནས་ཧནམ་གྱི་ཡུལ་དུ་ལོ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་བདུན་བཞུགས། དེ་ནས་ཡང་བྱང་གནམ་དུ་ཕྱིར་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་བཞུགས། དེ་ནས་ཐེན་ཧོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལོ་དགུ་པའི་དུས་སུ་ལྕགས་ཕག་ལོ་ (སྤྱི་ལོ་ 1131) བྱང་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ནས། ཅུང་དོའི་སུའི་ཞང་སི་ཞེས་བྱ་

བའི་སྡེར་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞུགས། སྤུའི་ཞང་སིའི་སྡེ་དེང་སང་ཤིང་དན་སི་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སང་ཀྱིང་ཞེས་བྱ་བའི་མཁར་དུ་དེའི་ཙུང་ཀྱིང་སི་ཞེས་བྱ་བའི་སྡེར་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞུགས། དེ་ནས་བཙུར་ཅིའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དའི་ཐིང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སར་ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་དུས་སུ། ཆུ་ལུག་ལོ་ (སྤྱི་ལོ་ 1163) ལ་ཡང་ཙུང་ཏོར་གདན་དྲངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ལོ་ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔ་བཞུགས། དེ་ནས་དའི་ཆའུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོའི་དུས་སུ་ཏོར་བྱུང་ནས་མེ་གླང་ལོ་ (སྤྱི་ལོ་ 1217) ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་དགུ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་གཤེགས་པས། ཙུང་ཤུ་སང་འབྲུན་གྱི་ཚིག་གིས་ཡང་བླངས་ན་སྔོན་གྱི་གནས་ཤིང་དན་སིའི་སྡེ་ལ་བཞུགས་ནས། དེང་སང་བར་དུ་མཆོད་པར་བྱས་སོ། །མེ་གླང་ལོ་ནས་ཆུ་ཕག (སྤྱི་ལོ་ 1263) ཡན་ཆད་ལ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་ལོན། ཙན་དན་གྱི་སྐུ་མཆོག་འདི་བཞེངས་ནས་ཆུ་ཕག་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ (ཉིས་བརྒྱ་) ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔ་ལོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ལུགས་ཀྱི་བཙོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཆུ་ཕག་ཡན་ཆོད་ལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་དང་ (ཉིས་བརྒྱ་) བཅུ་གསུམ་ལོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཙུང་ཞེས་བྱ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དུ་ཛོགས་པར་ཡོད་པར་སྣང་། མདོར་བསྡུས་པ་འདི་ཆུ་མོ་ཕག་ལོའི་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་ལ་རྒྱའི་སྐད་ལས་ཡུ་གུར་སྐད་སློ་མཁན་ཨམ་ཚང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡུ་གུར་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་སྒྱུར་མཁན་དནསི་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྒྱུར་པའོ།།

དེ་ཡང་ལོ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲོན་གང་ནས་བྱུང་བ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཐོག་མར་གཞུང་འདི་བརྩམས་པའི་ལོ་ཚིགས་ཆུ་ཕག་དེ་ངོས་འཛིན་དགོས། གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལོ་ཚིགས་བཞི་ཡོད་དེ།

༡ ཐིན་ཧྲོའི་ལོ་དགུ་པ་ལྕགས་ཕག་ནི་སྤྱི་ལོ་ཚིག་སྟོང་ཚིག་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག (1131) ཡིན།

5. Tsendan Jowo Appendix 3 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 3 20/08/13 10:52 AM Page 114

༢ དའི་ཐིང་ལོ་གསུམ་པ་ཆུ་ལུག་ནི་སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་རེ་གསུམ་ (1163) ཡིན།

༣ ཧོར་གྱི་དའི་ཚུའུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཇིན་གར་རྒྱལ་པོ་ (སྤྱི་ལོ་ 1206–1227) ཡིན། དེ་སྐབས་ཀྱི་མེ་གླང་ནི་སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་བདུན་ 1217 ཡིན།

༤ དེས་ན་དེ་རྗེས་ཀྱི་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་པ་ཆུ་ཕག་དེ་ནི་ཧོར་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ་སྤྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་ (1263) ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་གོ། །

ལོ་རྒྱུས་དེ་སྐོར་ལ་རྒྱ་ཡིག་གི་དཔྱད་གཞི་ཡིག་ཆ་གཙོ་ཆེ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ།

༡ 旃檀瑞像殿记碑刻 ཙན་དན་སྐུ་མཆོག་ལྷ་ཁང་དཀར་ཆག་རྡོ་རིང་། ཧོར་རྒྱལ་སྲིད་བཅུ་གཅིག་པའི་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་ 1316 ལ་བྲིས། རྡོ་རིང་དེ་དེང་སང་མ་བཞུགས་ཀྱང་ 释氏稽古录 ཞེས་པའི་ནང་བསྟན་ལོ་རྒྱུས་སུ་ཆ་ཚང་དྲངས་ཡོད།

༢ 佛祖历代通载 བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་རིམ་བྱོན་གྱི་ལོ་རབས་སྟོང་མཐུན། ཧོར་རྒྱལ་པོ་པེ་ཅིན་ན་ཁྲི་འཛིན་མཐའ་མ་བའི་ས་སྟག་སྤྱི་ལོ་ 1338 ལ་བརྩམས།

༣ 旃檀瑞像刻石题记、明代重刊 ཙན་དན་སྐུ་མཆོག་གི་གཟུགས་རིས་རྡོ་རིང་། ཧོར་རྒྱལ་སྲིད་བཅུ་གསུམ་པ་ཤིང་གླང་སྤྱི་ལོ་ 1325 ལོར་བཀོས། ཏཱ་མིང་ཝན་ལི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ས་གླང་སྤྱི་ལོ་ 1589 ལ་སླར་ཡང་རྡོ་རིང་བསྐྱར་དུ་བཀོས་པ།

དང་པོ་གཉིས་ཀ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་ཅིང་ཁུངས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། གསུམ་པ་ལ་ཡིག་སྐྱོན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས་ཁུངས་སུ་མི་འཕེར།

ལུང་སྐུའི་གསུང་དང་རྒྱ་ཡིག་འདི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རེའུ་མིག་ཅིག་བསྒྲིགས་ན།

མདོར་ན་གཞུང་འདི་རྒྱ་སྐད་ལས་ཡུ་གུར་སྐད། ཡང་ཡུ་གུར་སྐད་ལས་བོད་སྐད། བསྒྱུར་ཐེངས་གཉིས་བྱུས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་པེའན་ཀྱིང་སྡེ་སྲུང་རྒྱལ་རབས་བྱུང་མའི་རྒྱལ་སར་བཞུགས་པའི་ལོ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ལུས་ཏེ་ཆད། གཞན་ཡང་མི་ཉག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ལོ་གྲངས་བཅུ་བཞི་དེ་བཞི་བཅུར་ནོར། ཅུང་དོའི་ཕོ་བྲང་དུ་ལོ་ལྔ་བཅུ་ང་བཞི་དེ་ལོ་གཅིག་གིས་མང་། སྐྱོན་གསུམ་པོ་སེལ་ན་ལོ་གྲངས་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔ་ཐོབ། གཞུང་དུ་གསུངས་པའི་ཚུ་ཐག་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔ་ལོན་པ་ཞེས་པ་དེར་ཉིས་བརྒྱ་ཞེས་པའི་ཡི་གེའི་ཆད་པ་མིན་ན་སྐྱོན་དེ་གང་ནས་བྱུང་བ་བརྗོད་དཀའ་འོ།།

ད་ནི་ཡུལ་གྲུ་དེ་དག་གི་མིང་དོན་འཛིན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།

ཁྲ་སེན་ཞེས་པ་ཁྲ་ཐེན་ཞེས་པའི་ཡིག་ནོར་ཡིན་སྙམ། དེང་གི་ཞིན་ཅང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཧོ་ཐེན་ཡུལ་ཁམས་ཡིན། གནའ་རབས་ལ་ཁིའུ་ཙིའང་ཟེར།

མི་ཉག་གི་བྱང་ངོས་ཞེས་པ། ཕྱིས་སུ་ས་པཎ་དང་ཁོ་དན་རྒྱལ་པོ་ཞལ་འཛོམས་ས་ལེའང་ཀྲུའུ་དེ་ཉིད་ཡིན། དེང་སང་ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ནུབ་བྱང་ངོས་ཏེ། ཞིན་ཅང་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཁའི་ལྷུ་ལྷེ་ཞེས་པའི་ས་ཆ་ཡིན།

ཀྱིན་ཆང་ཧུ་ཞེས་པ་ཧ་ཐང་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ཧྥུ། དེང་སང་ཤྲན་ཞི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཞི་ཨན་གྲོང་ཁྱེར་ཡིན།

བྱང་གནམ་ཞེས་པ་ཀྲུའང་ནན། འབྲི་ཆུའི་ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་ནན་ཅིང་ལ་སོགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཡིན།

ཧ་ནམ་ཞེས་པ་ཧྭེ་ནན། ཧྭེ་ཧོ་ཞེས་པའི་ཆུ་བོའི་ལྷོ་རྒྱུད། དེང་སང་ཅང་སུའུ་ཞིང་ཆེན་ཡང་ཀྲུའུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་ཡིན།

5. Tsendan Jowo Appendix 3 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 3 20/08/13 10:52 AM Page 116

བསྟན་འགྱུར།		ལྷུང་སྐྱ།		བསྟན་འཛིན་ལོ་རབས།	ལྷ་ཁང་རྫོ་རིང་།	
ཡུལ་ག	ལོ་གྲངས་	ཡུལ་གྲུ	བཞུགས་པའི་ལོ་			
རྒྱ་གར་	1285	རྒྱ་གར་	1285	སྤྱི་ལོ་སྔོན་ 991 ནས་སྤྱི་ལོ་ ༢༩༨	西土	1285
ཁྲུ་སེན་	68	ཁིའུ་ཚིའི་	68	སྤྱི་ལོ་ 294 ནས་ 362	龟兹	68
མི་ཉག་གི་བྱང་ངོས་	40	ལེའང་ཅེའུ་		སྤྱི་ལོ་ 362 ནས་ 376	凉州	14
ཀྲིན་ཚང་དུ་	17	ཚང་ཨན་		སྤྱི་ལོ་ 376 ནས་ 393	长安	17
བྱང་གནམ་	173	ཀྲའང་ནན་		སྤྱི་ལོ་ 393 ནས་ 565	江南	173
དྭ་ནམ	367	ཧྭའི་ནན་		སྤྱི་ལོ་ 565 ནས་ 932	淮南	367
བྱང་གནམ	21	སི་ཀྲུན་		སྤྱི་ལོ་ 932 ནས་ 953	江南	21
(བོད་ཡིག་དུ་ཆད་)		(བོད་ཡིག་དུ་ཆད་)		སྤྱི་ལོ་ 953 ནས་ 1131	汴京	177
ཅང་དོའི་སྲུའི་ཞང་སི་	12	པེའི་ཅིང་མིན་ཙུང་སི་		སྤྱི་ལོ་ 1131 ནས་ 1143	燕京圣安寺	12
སང་ཀྲིང་དེའི་ཙུང་ཀྲིང་ས	20			སྤྱི་ལོ་ 1143 ནས་ 1163	上京大储庆寺	20
ཙུང་དོའི་ཕོ་བྲང་	55	ཕོ་བྲང་ནང་		སྤྱི་ལོ་ 1163 ནས་ 1217	燕京内殿	54

བསྡུན་འགྱུར།		ལྷུང་སྐྱ།		བསྟན་འཛིན་ལོ་རབས།	ལྷ་ཁང་ཇོ་རིང་།	
ཡུལ་ག	ལོ་གྲངས་	ཡུལ་གྲུ	བཞུགས་པའི་ལོ་			
ཞིང་དན་སེར་ཆུ་ཐག་ཡན་	46	ཞིང་ཡན་སི་		སྤྱི་ལོ་ 1217 ནས་ 1275	圣安寺	59
		མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་གནས་གཞི་		སྤྱི་ལོ་ 1275 ནས 1289	万岁山仁智殿	14
བསྡོམས་ན་ཁྲིན་	2104	སྤྱི་ལོ་ 1665 ནས་ 1770 བར་		སྤྱི་ལོ་ 1289 ནས 1316	圣安寺后殿	27
		སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་		སྤྱི་ལོ་ 991 ནས སྤྱི་ལོ་ 1316 བར་ལོ་ 2307	ཁྲིན་ 2317 མགོ་མཇུག་གཉིས་ ཀ་རྩིས་པའི་ལོ་བཅུ་ཐམ་པ་ཕྱིན 2307 བསྟན་འཛིན་ལོ་རབས་དང་མཐུན་ནོ།།	

པླེན་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་སུང་རྒྱལ་རབས་བྱུང་མའི་རྒྱལ་ས། དེང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁའེ་ཧྥུང་ཡིན། ཅང་ཏོ་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ། ཏའི་ཀྲིན་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ནི་དེང་སང་གི་པེ་ཅིན་འདི་ཉིད་ཡིན། ལྷུང་སྐྱུའི་ལོ་རྒྱུས་སུ། ཇུར་ཆིང་དའི་ཀྲིན་གྱི་དུས་སུ་ད་ལྷུ་པེའི་ཀྲིང་དུ་གྲགས་པའི་པོ་བྲང་ཆེན་པོར་གདན་དྲངས། མིན་ཙུང་སྷི་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་གསོལ་ཞེས་གསུངས། མིན་ཙུང་སྷི་ (悯忠寺) ཞེས་པ་དེང་སང་གི་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་འཛུགས་ས་ཧྥ་ཡུན་སི་དེ་ཡིན།

སང་ཀྲིན་ཞེས་པ་ནི། ཕོ་བྲང་གོང་མ། ཏའི་ཀྲིན་རྒྱལ་སྲིད་དབུ་བརྙེས་ས། དེང་སང་བྱང་ཤར་ཧེ་ལུང་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཧྲང་ཁྲིང་ཞན་ཁོངས་ན་ཡོད།

ཚུ་ཕག་ལོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཙུང་ཟད་བཤད་ན།

དེ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སོང་བའི་ཤིང་སྟག་སྤྱི་ལོ་ 1275 ལ་ཕན་སུའེ་ཧྲན་རི་བོའི་རིན་གྱི་ཧེན་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་གདན་དྲངས།

དེ་ནས་ལོ་བཅུ་བཞི་སོང་བའི་ས་གླང་སྤྱི་ལོ་ 1289 ད་ལྷུའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་བཞེངས་པའི་གནས་གཞི་འདིར་གསར་དུ་བཏབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏཱ་ཧྲིང་ཧྲོ་ཕན་ཨན་སི་ 大圣寿万安寺 ཞེས་པའི་སྟེར་གདན་དྲངས།

དེ་རྗེས་ལོ་ཉེར་བདུན་སོང་ནས། སེ་ཆེན་གྱི་ཚ་སྲས་ཡུན་ཡིའུ་ལོ་གསུམ་པ་མེ་འབྲུག་སྤྱི་ལོ་ 1316 སྐུ་རྟེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྡོ་རིང་བཙུགས།

དེ་ནས་ལོ་དགུ་ཙམ་ཕྱིན་པའི་ཤིང་གླང་སྤྱི་ལོ་ 1325 ཧོར་གྱི་ཡིག་བློན་ཐོ་དབྱིན་གྱིས་སྐུ་མཆོག་གི་གཟུགས་བརྙན་ཇི་བཞིན་རྡོ་རིང་ཞིག་ཏུ་ཕབ་ཏེ། ལི་གྲང་མེན་ཞེས་པའི་སྒོ་མོ་ཆེའི་ནུབ་ངོས་ཉེ་འདབས་ཀྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་བཙུགས།

5. Tsendan Jowo Appendix 3 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 3 20/08/13 10:52 AM Page 119

སྤྱི་ལོ་ 1367 མེ་ལུག་ལོར་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཤོར། ཏཱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཧེན་འདི་ཡང་མོ་བྲང་འདི་གའི་ལྷ་ཁང་དག་ཏུ་བཞུགས་པར་མ་ཟད། ཕན་ལི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་ས་གླང་སྤྱི་ལོ་ 1589 སྐུ་མཆོག་འདི་སྔར་གནས་པའི་ཤིང་ཨན་སིའི་མཁན་པོས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལྷ་ཁང་གི་རྡོ་རིང་གཟུགས་བརྙན་གཞིར་བཞག་སྟེ་རྡོ་རིང་གསར་པ་ཞིག་བཞེངས་པ་དེ་ད་ལྟའི་བར་བཞུགས།

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ན་སྐུ་ཧེན་འདི་པེ་ཅིང་ནུབ་རིའི་ཅིའུ་ཧྲང་སི་ཞེས་བྱ་གྲོད་ཕུང་པོའི་སྟེང་གདན་དྲངས།

སྤྱི་ལོ་ 1644 ཤིང་སྤྲེལ་ལོར་ཏཱ་མིང་རྒྱལ་སྲིད་ཤོར།

སྤྱི་ལོ་ 1664 ཤིང་སྦྲུལ་ལོར་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོས་གསེར་མཁར་གྱི་མོ་བྲང་ནང་མའི་ཉེ་འདབས་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་པ་གསར་དུ་བཞེངས། ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དེར་གདན་དྲངས་ཏེ་ཧེན་གྱི་གཙོ་བོར་བཞུགས་སུ་གསོལ། རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ལུགས་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཚོགས་པར་བྱས་ (ལྕང་སྐྱའི་གསུང་) དེར་བརྟེན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་དེ་ཙན་དན་སི་ཞེས་གྲགས།

སྤྱི་ལོ་ 1770 ལྕགས་སྟག་ལོར་ལྕང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེས་ཙན་དན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ཚད་ཕན་ཡོན་མདོར་བསྡུས་རིན་པོ་ཆེ་འཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩོམ་འགྲོ་མཛད།

སྤྱི་ལོ་ 1900 ལྕགས་བྱི་ལོར་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱད་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་དམག་གིས་པེ་ཅིན་མཁར་བཅོམ། རིན་པོ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཕྲོགས། སྐབས་དེར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་འདི་འང་མེར་བསྲེགས། སྐུ་ཧེན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བསྲེགས་ཡོད་མེད་དང་གང་དུ་ཡོད་མེད་གོ་ཐོས་མེད་པར་གྱུར།

5. Tsendan Jowo Appendix 3 Vol. 48 No. 1:Tsendan Jowo Appendix 3 20/08/13 10:52 AM Page 120

སྤྱི་ལོ་ 1956 ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཚེས་ཉེར་བདུན་ཉིན། རྒྱ་གར་ཀཱ་ལི་ཀ་ཏ་ནས་ཧྲ་གོའི་གསར་འགྱུར་ཁང་ཞིག་གིས་སྐུ་གཟུགས་དེ་འཛར་པན་ན་བཞུགས་ཟེར་ཅིང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཛར་པན་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱིས་དེར་ཙན་དན་གྱི་སྐུ་གཉིས་ཡོད་ཟེར།

དེ་མིན་ཕྲན་གྱི་གོ་ཐོས་ཕྲ་བོ་ལས་གཞན་མ་བྱུང་ལགས།

ཞེས་པ་འདི་ནི། བདག་གི་དྲིན་ཅན་བླ་མ་ལྷ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་སྐུ་བཞུགས་དུས་དང་། དེ་མིན་བོད་སོག་གི་དཔོན་སློབ་མང་པོས་ཕྲན་པེ་ཅིན་གྱི་རྒྱ་མི་ཡིན་གཞིས། ཙན་དན་ཇོ་བོའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཡང་བཀའ་འདྲི་གནང་ཡང་། ཡུན་རིང་བར་དུ་ལན་གསལ་བོ་ཞིག་འབུལ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བས་རང་སེམས་ལ་ནོངས་པ་དང་འགྱོད་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས། ཉེ་ཆར་རྒྱ་བོད་ཡི་གེ་དུ་མ་མཛལ་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་འདི་ཙམ་བྲིས་པའོ།།

སྦྲང་ཆར། ༡༩༨༦ འདོན་ཐེངས། ༢ ཤོག་གྲངས་ ༨༣-༨༨ བར་ནས་ཟུར་དུ་ཕྱུངས་པའོ།།